

«ДЗЯЎЧАТЫ»
і «ЗОРАЧКА»
ВОВА

ЧЫВАНКА

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

АНТАРКТЫДА
СНІЦЦА
і НЕ АДПУСКАЕ

ЧЫВАНКА

11 МАЯ 2023 г.

ЧАЦВЕР

№ 88 (29968)

ЦЫТАТА ДНЯ

Мікалай СУХОЦКІ,
намеснік дырэктара
па навукавай
і інавацыйнай рабоце
Інстытута сацыялогіі НАН
Беларусі:

«Патрыятызм — гэта далёка не пытанне колькасці, тут вельмі важныя якасныя паказчыкі, што гэта ў сябе ўключае. І мы праз сацыялагічныя даныя фіксуем, што высокія пазіцыі займаюць на сутнасці самаахварная адданасць, служэнне роднай зямлі і народу. Гэта ключавы акцэнт, каштоўнае ядро, якое адлюстроўвае як сучасны запат дзяржавы да яе грамадзян, так і бачанне насельніцтвам таго, якім павінен быць патрыёт у ідэале».

Фота: БелТА

«Брыз» кіруе... у зямлю

У КСУП «Брылёва» Гомельскага раёна садзяць бульбу сярэдняспелых сартоў, сярод якіх папулярныя «Маніфест», «Вектар» і «Брыз». Штодзень бульба высаджваецца на плошчы пяць гектараў. На здымку: аграном брыгады № 1 Кацярына АСАЁНАК.

КОРАТКА

• Беларускім бязвізам скарысталася больш за 538 тыс. замежнікаў.

• У Беларусі за 2022 год было атрымана больш за 1,7 млн т мяса жывёлы і птушкі.

• Грузаперавозчыкі паведамляюць аб пачатай блакరోўцы польскага пункта пропуску «Курыйкі».

• БУТБ мае намер умацоўваць партнёрскія адносіны з Цэнтрам развіцця эксперту Ніжагародскай вобласці.

• У Беларусі стартуе рэгістрацыя на цэнтралізаванае тэсціраванне.

Вытворчы турызм

ТАМ, ДЗЕ ЛЁН ШУМІЦЬ

Лён з'яўляецца для беларусаў не толькі візітнай карткай краіны, але і каштоўным рэсурсам тэкстыльнай вытворчасці. Нездарма гэтую культуру называюць «паўночным шоўкам», а вырабы з беларускага лёну карыстаюцца вялікім попытам ва ўсім свеце. Мала хто ведае, які шлях праходзіць семка да гатовага ручніка, а вось на Аршаншчыне можна не толькі паглядзець на працэс вытворчасці, але і стаць непасрэдным яго ўдзельнікам.

СТАР. 4

Парадак на зямлі

ЯК «АЖЫВІЦЬ» СЯДЗІБУ БЕЗ ГАСПАДАРА?

Прадаць за адну базавую або арганізаваць... музей

Праблема скарачэння пустых і аварыйных дамоў знаходзіцца ў полі зроку органаў мясцовага самакіравання. Эфектыўнасць работы ў дадзеным кірунку абмеркавалі члены вяязнога пасяджэння прэзідыума Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў у Свіслацкім раёне. Галоўны пасыл, дзеля чаго такая работа праводзіцца, — навесці парадак на зямлі.

СТАР. 3

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763088

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе

Мы абяцаем нясумнае лета з любімай газетай

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

Адзінства, справядлівасць і выверанасць рашэнняў

Аб чым Наталля КАЧАНОВА гаварыла падчас сустрэчы з калектывам Следчага камітэта

На сустрэчы прысутнічалі кіраўніцтва ведамства, супрацоўнікі, а таксама слухачы Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Следчага камітэта. Акрамя таго, па відэаканферэнсу сувязі за сустрэчы назіралі прадстаўнікі абласных упраўленняў Следчага камітэта.

У сваёй прамове Старшыня Савета Рэспублікі зрабіла акцэнт на ключавых аспектах Паслання Прэзідэнта беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу, закранула пытанне садзейнічання следчых у арганізацыі і правядзенні Усебеларускага народнага сходу. Перш чым пачаць абмеркаванне найважнейшых тэм, заяўленых у прэамбуле, спікер верхняй палаты парламента павіншава супрацоўнікаў Следчага камітэта з Днём Перамогі і падзякавала ім за ўсё, што робяць следчых для нашага народа.

Наталля Качанова звярнула ўвагу на тое, што сёлета людзі з асаблівай радасцю адзначалі 9 Мая. «Як ніколі мы ўсе разумеем цану міру, таго, што мы жывём у свабоднай, спакойнай, мірнай краіне, — удакладніла Старшыня Савета Рэспублікі. — Кожны беларус, які тое ўсваяе, з радасцю адзначае гэтак

свята, аддаючы даніну памяці тым людзям, якія адстаялі свабоду і незалежнасць нашай краіны. Жыццё ідзе такім чынам, што сёння мы зноў занепакоены спакоем і бяспекай нашай краіны».

Спікер звярнула ўвагу на словы беларускага лідара, які кажа аб тым, што мы як ніколі павінны быць адзіннымі. «Адзінымі ў тым, каб захаваць мір і спакой у нашай краіне, — удакладніла яна. — Для гэтага нам кіраўніцтва дзяржавы дакладна паставіць заданне: кожны на сваім месцы павінен рабіць тое, што ён павінен рабіць».

Наталля Качанова акцэнтавала ўвагу, што следчых — людзі, якія маюць непасрэднае дачыненне да забеспячэння бяспекі ў нашай краіне. Спікер верхняй палаты парламента адзначыла, што справядлівасць у прыняцці рашэнняў — гэта самае галоўнае. Многія падзеі, якія адбыліся ў свеце, па словах Старшыні Савета Рэспублікі, менавіта таму і адбываюцца, што такая галоўная чалавечая якасць — справядлівасць — парушаецца. «Выконваючы тыя заданні, якія ставіць кіраўніцтва дзяржавы, мы можам захаваць нашу краіну свабоднай, незалежнай і міралюбай, — падкрэсліла яна. — Не трэба чакаць ніякіх нарад і пасаджэнняў, проста ўважліва слухайце кіраўніка

дзяржавы і будзеце ведаць, праеціруючы тое, аб чым гаворыць Прэзідэнт, на сябе: што трэба рабіць мне канкрэтна ў той ці іншай сітуацыі. Мы павінны быць адзіннымі, павінны разумець тую сітуацыю, якая складаецца вакол нашай краіны, унутры нашай краіны і прымаць абсалютна правільныя і дакладна вывераныя рашэнні для таго, каб жыць у цудоўнай краіне».

Спікер верхняй палаты парламента нагадала, што шосты Усебеларускі народны сход праходзіў у вельмі няпросты перыяд жыцця Беларусі. «Таму, калі той бліцкрыж у 2020 годзе не адбыўся, калі краіну ўтрымалі, утрымалі дзякуючы Прэзідэнту, дзякуючы такім людзям, які вы, сапраўдным патрыётам нашай краіны, якія ацанілі і зразумелі, што ўсё гэта будавана на тое, каб разбурыць нашу краіну, а ў далейшым падступіцца да той глабальнай стратэгічнай задачы, якая была паставлена нашымі праціўнікамі, — заўважыла Наталля Качанова. — Па сучасным амаль трох гадоў мы добра разумеем, што ўсё гэта было нацэлена на тое, каб проста падступіцца да Расіі, разваліць нас і зрабіць так, як ва Украіне, або яшчэ горш. Не атрымалася».

Вераніка КАНОТА.

Па сутнасці

ЦАНА НЕЗАЛЕЖНАСЦІ

Усё мае сваю цану — нібы маланка па старым дубе, гэтая філасофія моцна ашаламіла беларускае грамадства. Няўжо усё мае цану? І каханне? І сяброўства? І веліч гісторыі? І агульнія перамогі? І што, нават дзяржаўны гонар? Гэта ўсё адбывалася на нашых вачах. Крах савецкай эпохі, злом каштоўнасцяў. Бо све жыццё перапыталі на заходні «манэр». Пад нагамі, нібы пажайцеля мінулагадня лістота, аказаліся многія нашы святыні. Чага стала за чызбургерамі, кашулямі ў панісанні за межных брондзі. Мы таксама ў тыя часы шмат памылак нарабілі. Добра, што не як суседзі і браты па славянскіх каранях. Укусіць той ядавіты ялык паспелі, але добра, што не з'елі. Не прадалі хату бацькоў. Не апынулася яна пад каўшамі заморскіх экскаватараў. Дзякуй богу, што ў свой час сапраўдны гаспадар з'явіўся.

Беларускае бусляня пасталела, распрастала крылы. У небе дошчы месца. Але не — драпежнікі з крывымі дзюбамі, суседзі з кіпчорамі паспалітаўскіх амбіцый намагаюцца раскідаць наша мірнае гняздо. Што здзіўляеца — так было заўжды. Перакрыжаванне, што нагадвае Крыж. Таму і лёс у зямлі беларускай — цяжкі: было так і пры татарскай навалі, і пры крыжаках, і пры шведах, і пры немцах кайзераўскага гатунку, а потым немцах «арыйскага гатунку» — нацыскага. Мы заўжды прапаноўвалі пракладаць гасцінцы для колаў гандлёвых абозаў, але не — заходняму ўладару больш даспадобы шліхці зносіць мясціцу танкавымі гусеніцамі. Такая палітыка сучаснага «барэўскага сяду». Месца для славянскага дрэва там няма.

І зноў трэба адстойваць магчымасць людзмі звацца. Для нашых продкаў тое было звычайнай справай. Марылі аб уласнай дзяржаўнасці. Але хто іх пытаў — мала якая бойка кантынентальнага маштабу мінала нашы землі. Маўляў, сёння новы від ваенных канфіктаў — прокі-вайна. Дык колькі ўжо разоў нашы палеткі, вёскі ды гарады ператвараліся ў тэатр баявых дзеянняў? Што і казаць, яшчэ зусім нядаўна — пры прадзедах — нават зямля, на якой туліліся невялічкія хаты, была «чужой». Барскай, шляхетнай, асіднікаў.

А цяпер бусляня пасталела, распрастала крылы. І ў небе — ні хмурынкі, і кропка апоры — ёсць. Тлустая такая кропка. У геаграфічным сэнсе ажно 207,6 тысячы кіламетраў квадратных, у гістарычным — дзевяць стагоддзяў. Гэта калі лічыць ужо свядомы ўзрост дзяржаўнасці. А яшчэ ёсць нацыянальны код, пацудзіць гонар за краіну. І код той уплелены ва ўзоры неглібоўскіх ручнікоў, адбіты далонямі будаўнікоў на сценах вежы Каменца і гродзенскай Каложы. Код той пышна расцівае кожны год на палетках збажыны, ён адлюстраваны на дзяржаўных сімвалах.

Захаваць сябе і краіну — справа цяжкая, але высакародная. Якая яна — цана Незалежнасці? Пытанне складанае, але і адкладаць яго нельга. Мы зноў на перакрываванні, што нагадвае Крыж. Прэзідэнт неаднойчы з галоўных пляцовак узнімаў экзістэнцыйнае пытанне. Ці гатовы мы плаціць тую цану? Каб нашы дзеці былі... Каб проста — былі. Бо цяпер разам з вайной «да апошняга жыхарка» навязваюць барацьбу са здаровым сэнсам. Да апошняга чалавека.

Ці гатовы мы плаціць за Незалежнасць? Колькі? А як гэта падлічыць? Працэнтамі з бюджэту на сферу абароны. Польскія ўлады на мілітарызацыю мяркуюць выдатковаць больш, чым іншыя краіны НАТО. Навошта? «Ад можа да можа» — цяпер не гелалітычныя мроі, цяпер гэта напрамак іх палітыкі. Намагаюцца стварыць новую ўдню. Аншлюс з «карткамі палыка» не спрацаваў. Застаецца толькі адно выйсце... Таму тыя ж «паланьзі» гарантуюць, што беларусы не будуць скакаць пад польскую дудку.

Ці гатовы мы плаціць за Незалежнасць? Ці гатовы мы адмовіцца ад заморскіх «шмотак» і гаджэтаў? Брыдка, калі ў прыгранічны наўмысна складаюць схемы, каб прывезці «імпарт» танней. Каб не плаціць выдаткі ў родную казну. У каго такім чынам мы адбіраем тыя грошы? У нашых дзяцей, у сваіх салдат. Думаю, усё добра памятаюць вядомую прыказку.

Ці гатовы мы плаціць за Незалежнасць? Гэтае пытанне ўвогуле не павінна ўзнікаць. Гэта пытанне нахштал таго: «Ці згодны ты абараняць сваю сям'ю?» Беларусы, а мы яшчэ і не плацілі за Незалежнасць. Жывём у крэдыт. За кошт кожнага трэцяга. У кватэрах — цёпла, у халадзільніках — поўна. У гіпермаркетах перад выхаднымі — процыма пакупнікоў, а ў мікрарэах — машын: не праехаць.

А ці гатовы мы плаціць за Незалежнасць? Па-сапраўднаму. Як нашы продкі. Памятаецца савецкі фільм-люстэра «Гараж» — пра норавы сацыялістычнай рэаінасіцы. Тады яшчэ будавалі заводы, атамаходы, таму не хапала месца на гаражы. Але не ў гэтым была хіба. Разбураўся падмурк сапраўдных ідэй. Пачыналася эпоха цэтлікаў, іранічна, але ж да было пранізіла прагучала фраза: «Я родзіню прадал». І пытанне, кажучы па-руску: «Почем нынче Родина?»

Ці не забыліся мы на тое, што хата бацькоў не прадаецца? Гэта і пра лепішча — памяць аб дзятністве. Тваім, з вясковымі танцамі і першымі уражаннем. Гэта і пра мамін куток жыцця. Гэта і пра бярвенне, што вычасана мазолістымі рукамі дзядулі-франтавіка. Гэта і пра агульную нашу хату. Можна, не такую шыкоўную, але заўжды ўтульную, цёплую — родную. Не прадаецца! Яна бяспечная. Незалежнасцю не гандлююць, як і хату бацькоў — не прадаюць. Асабліва калі ў доме ёсць Гаспадар.

Яўген ПУСТАВОЙ.

«СПРОБА ЁСКАЛЫХНУЦЬ СИТУАЦЫЮ»

Сляды заказчыка прадухіленых Камітэтам дзяржаўнай бяспекі Беларусі тэрактаў, якія збіраліся здзейсніць 9 Мая, вядуць ва Украіну. Пра гэта гаворыцца ў фільме-расследванні, які быў паказаны ўчора ўвечары ў эфіры тэлеканала АНТ.

Выбуховыя прыстасаванні былі замаскіраваны пад бытавыя прыборы, якія прыбылі ў краіну з-за мяжы. Пасыльні атрымлівалі розныя людзі з заданнем забраць і не задаваць лішніх пытанняў. «У патрэбны час пасылкі павінны былі актываваць, каб справакаваць ахвяры, ускальжыць сітуацыю ў краіне. Сляды заказчыка тэрактаў вядуць ва Украіну», — заявілі ў эфіры.

Усім фігурантам справы аб падрыхтоўцы тэрактаў у Беларусі няма і 30 гадоў. Аб гэтым тэлеканал АНТ прайнфармаваў перад паказам фільма ў сваім Telegram-канале.

Валеры — 23 гады; Вікторыя — 29 гадоў; Ганна — 24 гады; Андрэй — 29 гадоў. «Усім фігурантам справы няма яшчэ і 30 гадоў! Моладзь, якую проста выкарыстоўвалі!

Але яны разумелі, у што ўваляліся. А вось чаго яны не ведалі — што за гэта будзе. А санкцыі артыкулаў, між іншым, — аж да смяротнага пакарання».

Раней 9 мая старшыня КДБ Іван Тэртэль расказаў журналістам аб спыненні спроб здзяйснення тэрактаў. «Гэтыя падзеі былі звязаныя, паводле нашых ацэнак, з 9 Мая. Спраба ўскальжыць сітуацыю. Кіраўнік дзяржавы ў курсе гэтых момантаў. Мы затрымалі поўную колькасць асоб, якія рыхтаваліся да здзяйснення тэрактаў. І ведаем, што за гэтым стаяць спецслужбы, — заявіў ён. — Гэта былі спробы арганізацыі тэрактаў на нашай тэрыторыі. І мы лічым, што гэта было прывязана менавіта да Дня Перамогі».

Кіраўнік КДБ адзначыў важнасць пільнасці грамадзян, без якой работа любой спецслужбы будзе не такой эфектыўнай. «Нашу моладзь, нашых студэнтаў спрабуюць уцягнуць у здзяйсненне тэрактаў. Часам людзі не ўсведамляюць, што паступаюць дзесьці на мяжы закона. Намаюць яны ўступілі ўжо амаль у пекла», — падкрэсліў Іван Тэртэль.

(Падрабязнасці ў наступным нумары.)

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Суд Нью-Ёрка прызнаў Трампа вінаватым у збіцці і паклёпе

Суд Нью-Ёрка прызнаў экс-прэзідэнта ЗША Дональда Трампа вінаватым у нанясенні пабоў і паклёпе ў дачыненні да журналісткі Джын Кэрал. Ён павінен будзе выплаціць \$5 млн кампенсацыі, паведаміла Associated Press. Прысяжныя адправілі сцверджанні Кэрал аб тым, што Трамп звалтаваў яе ў 1996 годзе, аднак прызналі факт дамагання, а таксама тое, што ён зняславіў рэпутацыю Кэрал. Коляшніга кіраўніка Белага дома абавязалі выплаціць \$2 млн за нанясенне пабоў і \$3 млн за паклёп. Трамп, які не прысутнічаў у зале суда, раней заяўляў, што ніколі не дамагаўся Кэрал і нават не знаёмы з ёй. Па словах адваката 45-га амерыканскага прэзідэнта Джо Такопіна, Кэрал прымудала ўсю гісторыю, каб стымуляваць продажы сваёй аўтабіяграфіі, якая выйшла ў 2019 годзе.

Брытанскія рытэйлеры паведамяюць аб рэкорднай прадуктовай інфляцыі

Цэны на прадукты харчавання ў брытанскіх супермаркетах узраслі на 15,7 працэнтаў у гадавым вылічэнні па стане на красавік, што з'яўляецца самым вялікім гадавым прыростам з 2005-га. Як паведаміла Reuters, пра гэта заявіў Брытанскі кансорцыум рознічнага гандлю (BRC). Афіцыйны паказчык інфляцыі спажывецкіх цэн у Вялікабрытаніі дасягнуў піка летас у кастрычніку і склаў 11,1 працэнта, што з'яўляецца самым высокім

паказчыкам за больш як 40 гадоў. З таго часу ён падаў больш павольна, чым чакаў Банк Англіі, і ў сакавіку заставаўся вышэйшым за 10 працэнтаў. Паказчык прадуктовай інфляцыі, разлічаны Упраўленнем нацыянальнай статыстыкі Вялікабрытаніі, быў самы высокі з 1977 года ў сакавіку і склаў 19,1 працэнта. Цімо адлюстроўвае больш высокія цэны на пачыва, пірожныя і кандытарскія вырабы. Брытанскія харчовыя рытэйлеры заявілі, што чакаюць сёлета далейшага росту цэн.

У Эміліі-Рамані паводкі прычынілі шкоду на €1 млрд

Ліўні і паводкі ў паўночнай італьянскай вобласці Эмілія-Раманья нанеслі рэгіёну ўрон прыкладна на €1 млрд. Такія даныя прывяла віцэ-губернатар Ірэнэ Прыюла, паведаміла ТАСС. «Мы запытаем дадатковыя звесткі», — прыводзіць яе словы агенцтва ANSA. Прыюла дадала, што ўлады гатовыя распрадавацца аб правядзенні эвакуацыі людзей у мэтах бяспекі ў сувязі з тым, што на мінулым тыдні ў рэгіёне аб'яўлены максімальныя — чырвоны — узровень небяспекі надвор'я. Як вядома, у пачатку мая як мінімум два чалавекі загінулі з-за ўдару стыхіі ў гэтай паўночнай італьянскай вобласці. Сышлі апоўзні, затоплены дарогі. Сотні чалавек былі эвакуаваныя, на некаторых участках быў прыпынены рух цяжнікоў. Улады аб'явілі рэжым надзвычайнай сітуацыі і выдзелілі 10 мільянаў еўра на «правядзенне самых неадкладных мерапрыемстваў». Паводкі слоў Прыюла, тады за 36 годзін выпала рэкордная колькасць ападкаў.

Члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванні старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па эканамічным палітыцы Брычу Леаніду Рыгоравічу ў сувязі з напаткаўшым яго вялікім горам — смерцю МАЦІ.

ЯК «АЖЫВІЦЬ» СЯДЗІБУ БЕЗ ГАСПАДАРА?

Даць другое жыццё

Нарматыўная база па пустых дамах пастаянна ўдасканалваецца. Гэта і 70-ы Указ Прэзідэнта, і 357-ы, і апошні па даце — 116-ы, які дзейнічае з канца верасня 2021 года. Менавіта ён значна спрашчае работу па адчужэнні жылых дамоў у сельскай мясцовасці. Напрыклад, у Свіслацкім раёне, па словах **старшыні раённага Савета дэпутатаў Віктара СУБОТКІ**, летас амаль па 70 пустых дамах пытанне ўдалося вырашыць. Было прададзена 18 дамоў і паўсотні знесена. А вось сёлета з 23 дамоў большую частку ўдалося прадаць.

Даць пустым дамам другое жыццё — на гэта скіраваны і ў Поразаўскім сельскім Савета Свіслацкага раёна. Яго **старшыня Віктар АКУДОВІЧ** адзначае, што дзякуючы 116-у Указу Прэзідэнта тут пачалі больш актыўна прадаваць будынкі за адну базавую велічыню. З восені мінулага года на тэрыторыі сельскага Савета такім чынам прададзена 11 дамоў. Яшчэ па трох вядзецца юрыдычная працэдура ў гадзінны кірунку. Ёсць і патэнцыяльныя пакупнікі.

— Для нас гэта вельмі важна, таму што дамы працягваюць жыць, ідзе паўторнае засяленне, а самае галоўнае, што тут людзі наводзяць парадак. Таму мы не імкнёмся зносіць дамы, а стараемся, каб іх прыдбалі новыя гаспадары, — расказаў Віктар Акудовіч.

Старшыня сельскага Савета прызнае, што работы ў дадзеным кірунку яшчэ даволі шмат. Сельсавет вялікі — каля дзвюх тысяч сядзіб, з іх больш за 700 стаіць пустымі. Але распарадкацца імі мясцовыя ўлады не ў стане. Работа са спадчынікамі вельмі карпатлівая. Тут трэба праісці даволі працяглы працэдурны, у тым ліку судовы. Толькі пасля таго дом прызнаецца безгаспадарным і пераходзіць на баланс сельскага Савета. Напрыклад, за апошні пяць гадоў такі статус атрымалі 104 дамы. Каля 40 старых і аварыйных хат знесена. А вось больш прыстойныя сядзібы маюць поспыт.

— Тут даволі маляўнічыя мясціны, трэцюю частку тэрыторыі сельскага Савета займае Белавежская пушча, таму купляюць дамы ў асноўным пад дамы жыхары Свіслачы і Ваўкавыска. Але не толькі. Адзін з дамоў купіў літовец, збіра-

ецца сюды пераехаць. Дзве сядзібы з гектарам зямлі набыў у вёсцы Варонічы жыхар Ваўкавыска, які збіраецца заняцца садаводствам, вырошчваючы буйкі ў прамысловых маштабах. У яго планах набыць яшчэ некалькі дамоў у гэтай вёсцы, якія ўжо прызнаны безгаспадарнымі. На вачах мяняецца аблічча населенага пункта, наводзіцца парадак. Таму там, дзе дамы прыгодныя для жыцця, яны прадаюцца, — распавядае старшыня сельсавета.

Як правіла, пустыя дамы прадаюцца за адну базавую велічыню. І хоць прыбытак невялікі, але ж няма затрат бюджэту, як, напрыклад, пры зносе дамоў. Але і тут ёсць магчымасць мінімізаваць затраты. Чалавек можа звярнуцца ў сельскі Савет з просьбай разабраць дом для сваіх патрэб з умовай, што ён поўнаасцю ачысціць участак. Такі сваёсавы ўзаемаарозлік. Калі стары дом знаходзіцца на ўскрайку вёскі, падключыцца гаспадарка. Пазней такі участак увадзіцца ў севазварот.

Знос як вырашэнне праблемы

Вядома, не ўсюды дамы прадаюцца. Нават калі хата ў добрым стане, але знаходзіцца ў глыбінцы, пакупнікоў на яе знайсці цяжка. Па словах **старшыні Вердаміцкага сельскага Савета дэпутатаў Алены САЛАВЕЙ**, многае залежыць ад мясцовасці, наколькі яна прывабная і па лагістыцы, і па ландшафце. Напрыклад, важнае значэнне мае наяўнасць вадаёмаў і добрых дарог.

— Тэрыторыя нашага сельскага Савета знаходзіцца далей ад трас,

у глыбінцы, да таго ж якасць дарог адыгрывае ролю. Калі дарогі асфальтаваныя, тады і попыт на дамы большы. Напрыклад, у аграгарадках няма такіх дамоў, якія прызнаныя пустымі. Гэта рэдкая з'ява. У большасці такіх дамы знаходзяцца ў аддаленых вёсках, дзе і жыхароў зусім мала. За пяцігодку ў нас было прызнана пустымі і безгаспадарнымі 35 дамоў. Яны перададзены на баланс сельскага Савета. У асноўным усе гэтыя дамы пад знос, і работа па іх амаль завершана. У хуткім часе на разгляд раённай камісіі па абследаванні будзе прадстаўлена яшчэ шэсць дамоў. Калі яны будуць прызнаныя пустымі, матэрыялы паступяць у суд. Усе гэтыя дамы закінутыя, іх уласнік няма на свеце, а нашчадкі не прыязджаюць. Мы шукаем тых людзей, тэлефануем. Прадаць за базавую ўдалося пакуль толькі адзін дом. Таму мы скіраваны на знос. Ды і самі дамы ўжо ў паўразбураным стане, аварыйныя, — расказала Алена Салавей.

Як паскорыць тэмпы работы

Алгарытм работы па адчужэнні пустых дамоў, можна сказаць, адпрацаваны і дае добры вынік.

Як расказала **намеснік начальніка Упраўлення жыллёва-камунальнай гаспадаркі Гродзенскага аблвыканкама Ірына ЦАРАН-КОВА**, да 1 студзеня 2023 года ў раённых выканаўчых камітэтах склалі рэзультаты дамоў, што ўнесены ў дзяржаўны інфармацыйны рэсурс «Адзіны рэзультат дамоў». Ён пастаянна папаўняецца. Звесткі павінны паступаць праз

тры дні пасля заключэння камісіі па абследаванні пустых дамоў. Гэта дазваляе паскорыць тэмпы работ з пустымі дамамі, колькасць якіх пастаянна расце.

Так, на пачатак мінулага года ў вобласці налічвалася амаль 540 пустых дамоў, на пачатак сёлета — 705, а на канец красавіка — каля 1 тысячы.

— Зразумела, што гэта менавіта тыя дамы, якія прайшлі працэдур пераходу іх на баланс мясцовых Саветаў. Дамоў, якія стаяць пустымі, значна больш, але па іх яшчэ не прынята рашэнне камісіі. Для таго, каб тое адбылося, патрэбна зрабіць пэўныя нарматыўныя крокі. Уладальнік дома таксама можа падаць заяву на знос дома і адмовіцца ад зямельнага участку. Судовая справа ў такім выпадку неабавязковая. Далейшы лёс дома вырашаюць мясцовыя органы ўлады, — растлумачыла прадстаўнік ЖКК.

Калі ў 2021 годзе было прададзена ўсяго 4 дамы, то ў наступным 2022-м — ужо 94. Дзякуючы здзелкам атрымана амаль 50 тысяч рублёў. Для пакупнікоў прадугледжаны крэдыт на аднаўленне дома.

— Пакупніку трэба ведаць, што нават калі ён купіў дом за адну базавую велічыню, расходы на адраўненне права ўласнасці і іншай дакументацыі складуць каля 700 рублёў. Таксама пакупнік, згодна з Указам Прэзідэнта, можа атрымаць крэдыт на рэканструкцыю дома ў памеры 90 працэнтаў ад аб'ёму кошту затрат, — адзначыла спецыяліст.

Больш актыўна вядзецца і знос дамоў. Летас пад бульдозер трапілі 323 будынкі, што амаль у два разы больш, чым у папярэднім годзе. Такая тэндэнцыя сведчыць аб зусім непрыдатным для выкарыстання стане пустых дамоў. Аднаведна павялічылася і плошча зямлі, уцягнутай у севазварот.

Ірына Царанкова звярнула ўвагу на некаторыя праблемныя пытанні, якія тармазяць работу з пустымі дамамі. Адным з іх з'яўляецца немагчымасць знайсці праваўладальніка. Аблвыканкаму прапанавана спрацаваць спрощаны парадак работы з такімі пустымі дамамі.

Яшчэ адным праблемным пытаннем з'яўляецца ўцягванне ў севазварот зямельных участкаў пасля зносу. Калі пусты дом знаходзіцца на ўскрайку вёскі, гэта прасцей, а вось калі ў цэнтры —

значна больш праблематычна. Таксама разглядаецца пытанне аб вызваленні органаў мясцовага самакіравання ад атлаты за выбар акта па зносе дамоў, а гэта каля 260 рублёў. Такім чынам, відавочна, што ў дадзенай справе яшчэ ёсць куды расці, каб праблема было менш, а парадку — больш.

Быў пусты дом — стаў музей

Старшыня абласнога Савета дэпутатаў Алена ПАСЮТА паставіла задачу перад членамі прэзідыума больш актыўна заняцца праблемай пустых дамоў. У першую чаргу ў інфармацыйным плане. І дамы, і ўчасткі павінны быць у дзяржаўным рэзерве.

Другім важным аспектам работы могуць стаць праекты па рэвізіі тэрыторый. Маецца на ўвазе стварэнне ў такіх дамах музеяў, летніх домікаў адпачынку ці проста месцаў для агульных сустрэч вясцоўцаў. І вопыт такі ў рэгіёне ўжо ёсць.

— Іншы раз дом добры, але ён прызнаецца пустым і яго ніхто не купляе. Калі такі дом на балансе сельвыканкама, распараджацца ім прасцей. Можна дапамагчы і сельгаспрадпрыемства — штосці падрамантаваць, аднавіць, а ўжо самі жыхары будуць напаяняць яго зместам пад кіраўніцтвам старасты. У такім выпадку можна пайсці па шляху Зэльвенскага раёна і стварыць дамы сельскага быцця. Такія музеі ўжо ёсць ва ўсіх сельска-свіслацкіх раёнах, — звярнула ўвагу Алена Пасюта. — Я ведаю, што ідэяй зацікавіліся ўлады Лідскага раёна, дэлегацыя якога наведвала тых музеі. Трэба сказаць, што праект зэльвенцаў цікавы не толькі для Гродзенскай вобласці, а можа, і для ўсёй краіны, бо ён своечасовы і датычыцца работ мясцовых органаў самакіравання па рэвізіі тэрыторый.

Старшыня аблсавета прапанавала разгарнуць работу менавіта ў такім перспектывным кірунку, каб кожны з 17 раёнаў вобласці меў якасны самабытны музей. Пры рэвізіі дадзенай справы такія музеі варта ўключыць у турыстычны маршрут. Можна прыдумаць іншыя формы «другога жыцця» безгаспадарных сядзіб. На думку Алены Пасюты, нарматыўная база спрыяе таму, каб гэтыя дамы атрымалі новае жыццё.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

Надвор'е

МАЙ ПАРАДУЕ ЦЯПЛОМ

На наступным тыдні прыгрэе да 27

Да канца тыдня ў нас будзе панавіць скандынаўскі антыцыклон з цэнтрам над тэрыторыяй Беларусі. Менавіта таму ў краіне захавецца пераважна на сухое і сонечнае надвор'е, пры гэтым з кожным днём тэмпературны фон будзе павышацца і ўвядзе ў свае кліматычныя рамкі, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтру па гідрометэаралогіі, кантролі радыёактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя **Мінпрыроды**.

Цяплець пачне нават у цёмны час сутак, верагоднасць начных замаразкаў захавецца толькі ноччу на чацвер і пятніцу.

У далейшым ночы ў Беларусі стануць цяпльшымі, а дзённы прагрэў працягне павялічвацца.

Ужо ў чацвер чакаецца пераважна без ападкаў, толькі днём месцамі па ўсходзе краіны пройдуць невялікія кароткачасовыя дажджы, магчымыя навалыніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 1—7 градусаў. Месцамі, а па Гродзенскай, Брэсцкай і Гомельскай абласцях — на большай частцы тэрыторыі, прагназуюцца замаразкі да мінуся 3 градусаў. Днём паветра прагрэецца да 16—22 цяпла.

І ў пятніцу надвор'е будзе пераважна без ападкаў. Тэмпература начнога паветра будзе ў межах ад 1 да 8 цяпла, месцамі замаразкі ад 0 да мінус 2 градусаў. Днём

чакаецца ў раёне 17—22 градусаў вышэй за нуль.

Не чакаецца ападкаў у суботу і нядзелю. Калі ў суботу ўначы яшчэ будзе халаднавата (тэмпература паветра апусціцца да 4—9 цяпла), то ў нядзелю ўначы час будзе ўжо плюс 6—13 градусаў. У гэтыя дні павышацца пачне і дзённая тэмпература. У суботу днём сплюск тэрмометра паднімецца да 19—24 градусаў, а ў нядзелю — да 20—25 цяпла.

Паводле папярэдняга прагнозу айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня да майскага цяпла дададуцца кароткачасовыя дажджы з навалыніцамі. Але, нягледзячы на ападкі, стане яшчэ цяплей. У панядзелак ноччу надвор'е прагназуюцца пераважна без ападкаў, а ўдзень месцамі пройдуць

кароткачасовыя дажджы, магчымыя навалыніцы. Уначы чакаецца 7—14 градусаў цяпла. Днём паветра прагрэецца да плюс 20—27 градусаў. А вось гэта ўжо сапраўды падобна на гарачы май.

Сіноптыкі лічаць, што ў аўторак тэмпературныя максімумы нас адпусцяць. Але толькі злёгка. У гэты дзень ноччу месцамі, а днём на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. У дзённы гадзіны ў асобных раёнах прагназуюцца навалыніцы. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад 7 да 14 цяпла. Удзень яна дасягне плюс 16—23 градусаў, месцамі — да плюс 26 градусаў. Цалкам камфортная для мая тэмпература.

Сяргей КУРКАЧ.

ТАМ, ДЗЕ ЛЁН ШУМІЦЬ

(Заканчанне.

Пачатак на 1-й стар.)

На беларускай зямлі лён вырошчваюць са старажытных часоў. З валакна ткалі палатно і шылі адзенне, стваралі прадметы быту, майстравалі цацкі для дзяцей. Блакітныя кветкі лёну ўпрыгожваюць сучасны герб Беларусі, з'яўляюцца сімвалам стваральнай працы, а таксама сімвалам дабра і дастатку. Пра лён спявалі, яму прысвячалі вершы, складалі прыказкі і прымаўкі. У народзе казалі, што «Лён усё адзявае» і «Лён — кашуля ў полі». Чыстае і светлае льяное адзенне служыла эмблемай чысты і маральнай чысціні, таму дзяўчына, выходзячы замуж, надзявала сукенку, зробленую з ільнянога матэрыялу.

На радзіме беларускага лёну — у Аршанскім раёне Віцебскай вобласці — сёлета распрацавалі новы экскурсійны маршрут «Ад кветкі да ручніка», галоўнымі мэтамі якога з'яўляюцца папулярызацыя вытворчага турызму, захаванне народных традыцый рамяства беларусаў і далучэнне да іх падрастаючага пакалення. Праект, арганізатарамі якога сталі Аршанскі райвыканкам і фізкультурна-спартыўны клуб «Орша», накіраваны на паказ не толькі вытворчага працэсу, а на поўны цыкл — ад вырошчвання да гатовых вырабаў.

Новы экскурсійны маршрут, які быў створаны сёлета, прэзентавалі на XXV Міжнароднай выставе-кірмашы турыстычных паслуг «Адпачынак-2023», якая праходзіла ў красавіку ў Мінску. Па сцэнаж

новага «лянянога дыліжанса» ўжо праехала некалькі груп зацікаўленых турыстаў з усёй краіны, цяпер праект пачынае набіраць папулярнасць.

Аўтобусна-пешаходная экскурсія пачынаецца з наведвання рэспубліканскага ўнівернага прадпрыемства «Інстытут лёну» НАН Беларусі ў вёсцы Вусце Аршанскага раёна. Спецыялісты лабараторыі расказваюць аб селекцыі лёну, асаблівасцях яго вырошчвання і росту. У летні перыяд наведвальнікаў запрасяюць на эксперыментальны ўчастак інстытута, каб любіць жадаючы змог убачыць, як цвіце лён. Там жа знаходзіцца музей, дзе паказана гісторыя Аршанскага краю і усёй краіны.

Адтуль маршрут вядзе ў Аршанскі дзяржаўны ліцей тэкстыльшчыкаў. У гэтай профільнай навучальнай устаноўе рыхтуюць кадры для Аршанскага льнокамбіната. Вучні прадеманструюць турыстам мадэлі адзення, пашытага з ільняных

тканін, пакажуць класы, абсталяваныя майстарні, узоры прадукцыі, якую самі вырабілі. Гэта яшчэ адна мэта экскурсійнага маршруту — прафарынтацыя.

Наступны пункт — флагман айнайчыннай тэкстыльнай індустрыі «Аршанскі льнокамбінат», дзе лён ператвараюць у пражу і тканіну. Прадпрыемства з'яўляецца адзіным у Рэспубліцы Беларусь

і самым буйным у краінах СНД ды Еўропы вытворцам ільняных тканін і вырабаў з лёну. Доля экспарту прадукцыі ў агульным аб'ёме вытворчасці складае больш за 80 працэнтаў і экспартуецца ў больш як 40 краін свету. Для жыхароў Аршаншчыны камбінат — гэта сэрца горада і раёна са слаўнай гісторыяй і вялікім пройдзеным шляхам ад мануфактуры да буйнога прадпрыемства. У суправаджэнні спецыяліста вытворчасці экскурсанты маюць магчымасць праглядаць па цэхах прадпрыемства, паназіраваць за вытворчым працэсам.

Заканчваецца падарожжа ў фірменнай краме «Дом лёну», якая з'яўляецца адной з найбуйнейшых у Беларусі. Там прадстаў-

лены вялікі асартымент сталовай і пасцельнай бялізны, тканін, хатняга тэкстылю і калекцыі адзення. Асабліва магазін карыстаецца попытам у гасцей з іншых краін, для якіх вырабы з лёну — экзатыка.

Экскурсія на аўтобусах арганізавана для груп ад 20 чалавек, працягласць яе — некалькі гадзін. Маршрут разлічаны на ўсе ўзроставыя катэгорыі — цікавае знойдзецца і для дзяцей, і для дарослых.

«Напрамак прамысловага турызму сёння актыўна развіваецца, гэта выдатная магчымасць пазнаёміць беларусаў і замежных гасцей з кухняй вытворчых флагманаў нашай краіны. Кожны рэгіён стварае ў літаральным сэнсе ўнікальныя турыстычныя маршруты, якіх не знойдзецца ў іншай мясцовасці, беручы за аснову мясцовыя жамчужны вытворчасці. Такой на Аршаншчыне з'яўляецца льнокамбінат, ад якога і пайшлі профільныя карані іншых аб'ектаў маршруту «Ад кветкі да ручніка», — адзначыла начальнік аддзела спорту і турызму Аршанскага райвыканкама Сняжана БРУЗГІНА. — Але гэта не адзіны варыянт прамысловага турызму ў раёне. Станцыя «Орша», якая з'яўляецца найбуйнейшым чыгуначным вузлом Беларусі, таксама прапаноўвае зацікаўленым турыстам пазнаёміцца з гісторыяй і геральдычным шляхам станаўлення, бо ў гады вайны пад Оршай дзейнічала вядомая падпольная група Канстанціна Заслонова. Такі напрамак карыстаецца вялікім попытам у жыхароў і гасцей раёна, таму імкнёмся удасканальваць і пашыраць турыстычны патэнцыял».

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА.
Фота «Аршанскай газеты».

НЕ ТОЛЬКІ АДРАДЗІЦЬ, АЛЕ І ЗАХАВАЦЬ

Як «Раснафта» рэкультивуе землі «гістарычнай спадчыны»

У сучаснай Беларусі аддаецца вяліка ўвага захаванню і памнажэнню ўрадлівасці глебы. І гэта невыпадкова, таму што больш за 40 працэнтаў тэрыторыі краіны займаюць сельскагаспадарчыя ўгоддзі, значная іх частка — асушаныя тарфянікі і меліяраваныя землі. Актуальнае таксама пытанне барацьбы з забруджваннем глеб, асабліва ў кантэксце наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Для вырашэння праблем урадлівасці

глеб і засяродзі іх ад дэградацыі ў краіне створана нарматыўна-прававая база, а з 1970 года на пастаяннай аснове праводзіцца маштабнае абследаванне глеб сельгасямель. Інфармацыя назапашваецца ў банку даных. Праводзіцца шматэтапная дзяржаўная праграма пераадолення вынікаў катастрофы на ЧАЭС. На 2021—2025 гады ў краіне распрацавана і зацверджана праграма мерапрыемстваў па захаванні і павышэнні ўрадлівасці глеб.

«Інстытут глебы імя В. В. Дакучаева», акадэмік РАН Ігар Савін падчас дыскусіі падкрэсліў: «Аднавіць урадлівасць глебы нашмат складаней і даўжэй, чым паспрабаваць засцерагчы тое, што маем на дадзены момант».

Прадстаўнікі расійскай нафтавай кампаніі «Раснафта» распавялі аб маштабных прыродаадунальных мерапрыемствах, якія праводзяцца ў рэгіёнах прысутнасці кампаніі.

Па словах намесніка дырэктара дэпартаменту аналізу, метадалогіі і развіцця прамысловай бяспекі, аховы працы і навакольнага асяроддзя «Раснафты» Вікторыі Сапожнікавай, кампанія першая ў Расіі паставіла за сваю стратэгічную мэту ў галіне ўстойлівага развіцця не проста павышэнне экалагічнасці бізнесу, а дасягненне «сумарнага становага ўплыву на экасістэмы». Ключавая ўвага ў такой рабоце ўдзяляецца захаванню біяразнастайнасці, якая немагчыма без стварэння ўмоў для аднаўлення экалагічных функцый глеб і іх біялагічнай прадукцыйнасці.

«Мы правялі экалагічную рэабілітацыю тэрыторыі, парушаных яшчэ ў ходзе гаспадарчай дзейнасці СССР, — адзначыла Сапожнікава. — І мы не збіраемся спыняцца. Перад кампаніяй стаіць яшчэ больш амбіцыйная мэта — мэта «0» (нуль), гэта значыць поўная ліквідацыя «гістарычных» забруджаных зямель да 2035 года».

Прафесар кафедры хіміі глеб факультэта глебазнаўства МДУ імя М. В. Ламаносава, доктар біялагічных навук Сяргей Трафімаў адзначыў, што метады ацэнкі дапушчальнага рэшткавага ўтрымання вуглявадародаў у глебах, прапанаваныя спецыялістамі навуковага блока «Раснафты», могуць стаць базай для нарматыўнага рэгулявання рэкультывацыйных мерапрыемстваў у Расіі.

Акрамя таго, «Раснафта» вядзе работу па аднаўленні лясоў, што таксама дабратворна ўплывае на стан глеб у Расіі. Толькі за апошнія тры гады кампанія высадзіла больш за 18 мільёнаў саджанцаў і маладых дрэў па усёй краіне.

Многае робіцца для захавання глеб і ў суседняй Расіі. Прыкладам можа служыць дзейнасць у дадзеным напрамку кампаніі «Раснафта».

Толькі за дзесяць апошніх гадоў «Раснафта» рэкультывавала 2711 гектараў зямель так званай гістарычнай спадчыны, чые карысныя ўласцівасці былі парушаны яшчэ ў савецкі перыяд і ў 90-я гады мінулага стагоддзя. Да 2035 года кампанія плануе рэкультываваць 100 працэнтаў такіх зямель.

У Маскве прайшоў круглы стол «Чыстая зямля. Глебы — аснова экалагічных сістэм Расіі», арганізаваны Усерасійскай экалагічнай платформай «Чыстая будучыня» і прымеркаваны да Міжнароднага дня Зямлі. Удзельнікі круглага стала, сярод якіх — прадстаўнікі

вядучых расійскіх навукова-даследчых цэнтраў і эксперты галіны, абмеркавалі пытанні рэацыянальнага прыродакарыстання,

рэкультывацыі глеб і іх ролі ў экалагічных сістэмах Расіі. Галоўны навуковы супрацоўнік Федэральнага даследчага цэнтра

Маладыя Імёны

«У мяне «выстраліў» здымак з кратарамі на Месяцы»

У адзінаццацікласніка з жодзінскай гімназіі № 1 Аляксея Чэрніка — незвычайнае хобі. Усё пачалося з таго, што некалькі гадоў таму бацькі падарылі яго малодшаму брату тэлескоп. Але падарунак аказаўся для малога занадта «разумны», таму той хутка страціў да яго цікавасць. А вось Аляксея часцяком падыходзіў да аптычнага прыбора і назіраў за начным небам. Не выключана, што тэлескоп так і мог застацца проста дарагой цацкай у сям'і, дзе выходзяць трое дзяцей, калі б юнак не захапіўся астранамічнай фатаграфіяй. Летась ён даслаў свае работы на найбуйнейшы ў свеце конкурс астрафатаграфіі «Астранамічны фатограф года», які праводзіцца брытанскай Каралеўскай абсерваторыяй у Грынвічы. І з першай спробы яго здымак трапіў у шорт-ліст з дванаццаці фотаработ у маладзёжнай намінацыі для ўдзельнікаў ва ўзросце да 16 гадоў.

Конкурсанцтва ў шорт-лісце яму склалі школьнікі з Кітая, ЗША і Вялікабрытаніі. А нядаўна незвычайнае захапленне Аляксея Чэрніка прынесла яму перамогу на XXVII Рэспубліканскім конкурсе работ даследчага характару сярод навучэнцаў. «Магчымасці аматарскай астрафатаграфіі ў астранамічных назіраннях» — так ён сфармуляваў сваю тэму, якую абараняў перад кампетэнтным журы.

Два гады таму Лёша абраў у гімназіі фізіка-матэматычны профіль. Нацэліўся паступаць на фізічны факультэт БДУ. Пакуль вагаецца паміж спецыяльнасцямі «фізіка, даследчая дзейнасць» і «камп'ютарная фізіка». Прызнаецца, што хацеў бы развівацца і ў астранамічным кірунку, але пакуль не ведае, як тое зрабіць у Беларусі, бо абсерваторый у нас няма. Пад кіраўніцтвам свайго настаўніка астраноміі Аляксея Паўлавіча Бычкоўскага Лёша рыхтаваўся да рэспубліканскай алімпіяды па астраноміі, на абласным этапе ўзяў дыплом другой ступені і прайшоў у заключны этап. Яго настаўнікі кажуць, што астраномія — гэта фізіка ў космасе, а матэматыка — мова, на якой размаўляе фізіка. Ён пагаджаецца, кажа, што веданне фізікі абавязковае і для астранамічнага фатографа. З матэматыкай сябруе таксама...

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Новыя старты

«МОЛАДЗЬ — ПРАЦЫ І АБАРОНЕ»

Маладзёжны фізкультурны спартыўна-патрыятычны комплекс пад такой назвай стартаваў у Беларусі. Гэта прататып праграмы фізкультурнай падрыхтоўкі «Гатовы да працы і абароны». Галоўным арганізатарам праекта выступае Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі пры падтрымцы міністэрстваў спорту і турызму, адукацыі, абароны, унутраных спраў, па надзвычайных сітуацыях.

Мэта комплексу — фізічнае развіццё і грамадзянска-патрыятычнае выхаванне маладых людзей, папулярызацыя здаровага ладу жыцця і развіццё масавага спорту ў маладзёжным асяроддзі, азнаямленне з асновамі курса маладога байца.

Комплекс складаецца з дзвюх частак — здача фізкультурна-спартыўных нарматываў (бег на 30, 60, 1000 метраў; падцягванне з вісу на высокай перакла-

дзіне/згінанне-разгінанне рук ва ўпоры лежачы/рывок гіры вагой 16 кілаграмаў — на выбар; нахіл наперад з палажэння стоячы на гімнастычнай лаве, скачок у даўжыню з месца штуршком дзвюма нагамі, падыманне тулава са становішча лежачы) і ваенна-прыкладных нарматываў (базавыя элементы курса маладога байца — зборка-разборка аўтамата; надзяванне процівагаза або рэспіратара; стральба па мішэнях). Дарэчы, ваенна-прыкладныя нарматывы з'яўляюцца адметнай асаблівасцю Маладзёжнага фізкультурнага спартыўна-патрыятычнага комплексу «Моладзь — працы і абароне». Удзельнікі, якія пакажуць найлепшы вынік, будуць атрымліваць нагрудны знак «Фізкультурнік Беларусі» I, II, III ступені (у залежнасці ад выніку) і пасведчанне да яго.

У найбліжэйшы час новы рэспубліканскі праект будзе рэалізаваны ва ўсіх рэгіёнах краіны на пастаяннай аснове. Да ўдзелу ў здачы комплексу нарматываў запрашаецца моладзь ва ўзросце ад 18 да 31 года.

На думку арганізатараў, комплекс нарматываў — гэта элементарны мінімум падрыхтоўкі для здаровага, фізічна развітага маладога патрыёта краіны, гатовага ў любую хвіліну, калі гэта спатрэбіцца, устаць на абарону сваёй Айчыны.

Сяргей РАСОЛЬКА.

І сабе, і людзям

«ДЗЯЎЧАТЫ» І «ЗОРАЧКА» ВОВА

Як на швейнай фабрыцы «Віцябчанка» шчыруе студэнцкі атрад

На Віцебшчыне дзесяць каманд моладзі ў каляровых байцоўках, якія аб'ядналі 78 чалавек, працуюць у Оршы, Полацку, Лепелі і Віцебску. Студэнты асвойваюць прафесію на практыцы ва ўстановах аховы здароўя, на чыгунцы, аб'ектах вялікай будоўлі, а яшчэ — на швейных прадпрыемствах. У адно з такіх завітала «Чырвонка. Чырвоная змена» і даведалася, як навучэнцы Віцебскага дзяржаўнага індустрыяльна-тэхналагічнага каледжа сумяшчаюць прыёмнае з карысным.

якога сяброўкі і дарослыя калегі па цэху ласкава называюць «зоркачкай». «Як яно, шыць хлопцу?» — пытаюся я ва ўсмешлівага Вовы. «Незвычайна, экзатычна. Іду на ўзроўні з астатнімі, а часам прыходзіцца і даганяць», — расказвае ён.

Студатрад індустрыяльна-тэхналагічнага каледжа размеркавалі на швейную фабрыку «Віцябчанка», якая з'яўляецца адзіным у краіне прадпрыемствам па пашыве пухавікоў. Але, як той казаў, «не толькі курткі адзінымі» — у эксперыментальным цэху цяпер працуюць над новай калекцыяй адзення з ільну. Калекцыю можна назваць лімітаванай, бо 11 мадэляў адшылі па сто адзінак да адкрыцця новай крамы «Віцябчанкі». Над стварэннем калекцыі з тканіны, якая з'яўляецца брэндам Беларусі, рупіліся і трое членаў студатрада «Дзяўчаты» пад пільным кантролем тэхнолагаў.

(Заканчэнне на 3-й стар. «ЧЗ».)

На гадзінніку 7.30 раніцы, а члены студатрада «Дзяўчаты» ўжо на поўную моц стракаццяць швейнымі машынамі. Іх, шасцёрых, ада-

бралі ў каледжы па найвышэйшым бале. Нягледзячы на назву атрада, кампанія дзяўчат складае і адзін хлопца — Уладзімір Сергін,

Фота з сайта БРСМ.

«ДЗЯЎЧАТЫ» І «ЗОРАЧКА» ВОВА

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Кіраўніцтва фабрыкі, якое ў гэтым годзе першы раз пайшло насустрач студатрадаўскаму руху, работу моладзі ацэньвае высока. А яшчэ сумесна з Чыгуначным райкамам БРСМ Віцебска стварае камфортныя ўмовы для таго, каб для моладзі першы ў жыцці вопыт афіцыйнага працаўладкавання быў карысным і радасны. Навучэнцаў каледжа па тры чалавекі размеркавалі на швейны і эксперыментальны цэхі, каб кожны змог паспрабаваць усе аперацыі швейнага майстэрства.

«3 гэтага года студатрады атрымалі магчымасць працаваць не толькі ў летні перыяд, але і круглы год. Таму разам з індустрыяльна-тэхналагічным каледжам і «Віцябчанкай» мы вырашылі сумясціць вытворчую практыку навучэнцаў з работай у студатрадзе. На тры месяцы «Дзяўчаты» сталі паўнаўдаснальнымі работнікамі прадпрыемства, і пазітыўны вынік гэтага эксперыменту, які відаць ужо сёння, дае падставу для папулярызавання такога вопыту», — адзначае першы сакратар Чыгуначнага райкама БРСМ Крысціна КУРЫЛАС.

Магчымасць адточваць тэорыю на практыцы для другакурснікаў, якія атрымліваюць адначасова прафесіі швачкі і повара, — гэта, безумоўна, вялікі крок на шляху да выбару будучай прафесіі. Аднак, ці можна зарабіць сваёй працай грошы? Аказалася, што швейная фабрыка прапануе непаўналетнім спецыялістам адзін з самых вялікіх заробкаў сярод іншых прадпрыемстваў — 150 рублёў аклада. Звыш гэтага навучэнцы атрымаюць

грошы і за колькасць пашытых вырабаў, таму сумяшчаць прыёмнае з карысным і праўда атрымліваецца.

Цяпер студатрад «Дзяўчаты» працуе пяць дзён на тыдзень з 7.30 да 14.00 з перапынкам на абед, пакрысе ўваходзячы ў будучы рабочы лад жыцця. А пасля гадзін на прадпрыемстве разам з куратарамі навучэнцы выходзяць на экскурсіі, наведваюць інтэлектуальныя квізы. «Студатрады — гэта не толькі пра работу, але і пра сяброўства, адзінства. Такая форма работы з падрастаючым пакаленнем дае магчымасць не толькі аकुнцаць у прафесію, зразумець: тваё або не тваё, але і паказаць моладзі, што калектыў можа стаць надзейным таварышам. Вось і ў святочную калону на Дзень Перамогі ў строй з нашымі вопытнымі швейнымі майстрамі сталі студатрадаўцы. Яны прымалі ўдзел у адкрыцці новай крамы, у адну з калекцый якой унеслі свой уклад», — расказалі на швейнай фабрыцы.

Прайшоў цэлы месяц, як шасцёра навучэнцаў штодзень садзяцца на свае працоўныя месцы. Многія з іх адзначаюць, што гэта прафесія толькі для цярплівых і ўпартых, чаго пакуль ім, маладымі і апантанымі, не хапае. «Дзяўчаты» больш схільныя ў бок кулінарыі і хочучы абраць прафесію кухара, аднак наперадзе яшчэ два месяцы работы на прадпрыемстве. Хто ведае, можа, менавіта яны стануць вырашальнымі. Аднак шасцёра маладых спецыялістаў адзначаюць, што выбар у бок студатрада зрабілі недарэмна.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА,
фота аўтара.

Даніна Іпашаны

ЗАХАВАЦЬ ГІСТАРЫЧНУЮ ПАМЯЦЬ

Мінская абласная арганізацыя БРСМ дала старт праекту «Спалення сэрцы Хатыні». Ён прайшоў у рамках міжнароднага патрыятычнага праекта «Лічбавая зорка». Пачатак паклала алічбоўка помніка на месцы пахавання спаленых жыхароў вёскі Багута Смалявіцкага раёна.

Праект плануецца да рэалізацыі на пастаяннай аснове. Прыняцц ўдзел могуць усе ахвотныя, хто гатовы ўнесці асабісты ўклад у захаванне гістарычнай памяці, расказаць грамадскасці аб новых дакладных фактах.

Удзельнік павінен вывучыць гісторыю месцаў пахавання на тэрыторыі Мінскай вобласці, сабраць фотаматэрыялы, а таксама, пры наяўнасці відэафрагментаў тых падзей, запісаць іх апавяданні. Сабраны матэрыял трэба апераўтыўна і самастойна падаваць у інтэрнэт-рэсурс izvezda.by, стварыўшы «Асабісты кабінет». Гэта могуць быць тэкставыя, графічныя, відэаінфармацыя, геаграфічныя каардынаты аб'ектаў, QR-коды. Важнай умовай з'яўляецца ўстаноўка таблічкі з QR-кодамі каля помнікаў і іншых аб'ектаў.

ДАВЕДКА

На тэрыторыі Беларусі нацысцкія злачынцы і іх саўдзельнікі праводзілі падчас Вялікай Айчыннай вайны мэтанакіраваную палітыку генацыду беларускага народа. У Мінскай вобласці двойчы спаліліся 92 вёскі, трынаццаць — 40, чатыры разы — 9, пяць і больш разоў — 6 вёсак.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Камандны дух

КАЛІ АБ'ЯДНОЎВАЕ НЕ ТОЛЬКІ РАМАНТЫКА

Мабыць, студатрадаўскі рух — самы папулярны сярод студэнтаў і навучэнцаў. У гэтым годзе беларускія студэнцкія атрады святкуюць 60-годдзе. Пачалося ўсё яшчэ ў СССР, у камсамоле, калі ў 1963 годзе першыя студэнцкія атрады з нашай краіны паехалі працаваць ва Уральскую вобласць Рэспублікі Казахстан. Пра гэта нагадаў другі сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ Аляксандр ПРОХАРАЎ.

Гаворачы аб сучаснасці, ён зазначаў, што дзякуючы каласальнай падтрымцы кіраўніка дзяржавы БРСМ удалося не толькі захаваць, але і прымножыць гэты рух, вывесці яго на новы ўзровень. Сёння Беларускія студэнцкія атрады — вялікая і дружная сям'я. Гэта каманда аднадумцаў, у якой кожны баец адчувае надзейнае плячо таварыша, свой атрад. Гэта ўнікальная магчымасць канкрэтнымі справамі ўнесці асабісты ўклад у сацыяльна-эканамічнае развіцц краіны.

Вядома, усе важныя знамяны аб'екты Беларусі ўзводзіліся і добраўпарадкаваліся непасрэдна з удзелам студэнцкіх атрадаў. Гэта і БелАЗ, і рэканструкцыя Дзяржаўнага мемарыяльнага комплексу «Хатынь», стадыён «Дынама», «Мінск-Арэна». Нацыянальная бібліятэка Беларусі і многія іншыя. Безумоўна, аб новым узроўні працы гаворачы і лічы. Толькі ў 2022 годзе Рэспубліканскі штаб студэнцкіх

атрадаў БРСМ здолеў працаўладкаваць у складзе атрадаў звыш 42 тысяч хлопцаў і дзяўчат па ўсёй краіне.

У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Беларусі студэнцкія атрады могуць працаваць круглы год — са студзеня да снежня ўключна. «У рамках прамапраекта «Выбіраем студатрад» на 1 мая заявілі на работу ў студэнцкіх атрадах падалі 19 366 чалавек. Па стане на 13 красавіка заключаныя 224 дагаворы на 4314 чалавек, — расказаў Аляксандр Прохараў. — У пераліку арганізацый, якія прымаюць аб'ектаў, відаў работ і колькасці працоўных месцаў для ўдзельнікаў студэнцкіх атрадаў, зацверджаных райгарвыканкамамі, адміністрацыямі раёнаў Мінска, унесена 1250 аб'ектаў на 38 329 працоўных месцаў. Летась гэтая лічба дасягала крыху больш за 35 тысяч працоўных месцаў. З 1 студзеня да 1 мая ў складзе 184 атрадаў працаўладкавана 3017 чалавек».

Паводле слоў Аляксандра Прохарава, на сёння вызначаецца, якім маладзёжным будоўляем у 2023 годзе прысвоіць статус абласной (Мінскай гарадской). Ужо вырашана, што ў Віцебскай вобласці гэта будзе будаўніцтва паліклінікі ў новым мікрараёне Оршы, у Гродзенскай — рэканструкцыя комплексу будынкаў гарадской клінічнай бальніцы № 3 абласнога цэнтра пад Гродзенскай абласны клінічны анкалагічны дыспансер.

Самая актыўная фаза, калі атрады масава пачнуць работу, —

на летніх канікулах, пасля здачы сесіі. «Мы дадзім старт трэцяму працоўнаму семестру і працягнем рэалізацыю буйных рэспубліканскіх працоўных праектаў «Атлант», «Аўтазаводец», «Трактарабудульнік». Упершыню мы падпісалі пагадненне з «Гомсельмашам», і 200 чалавек будзе працаваць у Гомелі на гэтым важным прадпрыемстве. Мы выйшлі на новы ўзровень супрацоўніцтва з Беларускай чыгункай (працоўны праект «Дарога магчымасцяў»). Сотні хлопцаў і дзяўчат гэтым летам будуць працаваць праваднікамі пасажырскіх вагонаў, манцэрамі пуцей, слесарамі рухомых саставаў. Мы задзейнічаны ва ўсіх сферах — сем профіляў атрадаў: будаўнічыя, сельскагаспадарчыя, педагагічныя, сэрвісныя, вытворчыя, экалагічныя, медыцынскія».

Беларускія студэнцкія атрады зарэкамендавалі сабе сваёй адказнасцю і працавітасцю не толькі ў краіне, але і за яе межамі. Сёння БРСМ актыўна развівае міжнароднае працаўладкаванне. Падпісаны пагадненні і сфарміраваны сэрвісныя і педагагічныя атрады ў расійскіх аздараўчальных цэнтрах «Арляня», «Марская хваля». Працягваецца супрацоўніцтва з Раскосмасам. Байцы другі год запар паедуць будаваць важны аб'ект Саюзнай дзяржавы — касмадром «Усходні». Вялікі буйны міжнародны медыцынскі працоўны праект стартуе на Кузбасе.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Трэці працоўны

МАРШРУТ — ЗАВОДСКАЯ ПРАХАДНАЯ

Беларускі Рэспубліканскі саюз моладзі і Мінскі трактарны завод заключылі пагадненне аб супрацоўніцтве.

У трэцім працоўным семестры з 5 ліпеня да 25 жніўня будзе рэалізаваны рэспубліканскі міжпрофільны працоўны праект на базе ААТ «МТЗ». Яго канцэпцыю распрацаваў Рэспубліканскі штаб студэнцкіх атрадаў БРСМ з улікам арганізацыі шэрагу мерапрыемстваў у вольны ад працы час.

У праекце прымуць удзел сто байцоў студэнцкіх атрадаў з усіх рэгіёнаў краіны на конкурснай аснове. Яны будуць працаваць па прафесійных слесарна механазборачных работ, токара, фрезероўшчыка, стрыжнёўшчыка ручной фармоўкі, транспарціроўшчыка, свідравальшчыка, станочніка шырокага профілю, падсобнага рабочага, кухоннага рабочага і іншых.

Згодна з пагадненнем, бакі ўмацоўваюць і развіваюць супрацоўніцтва ў галіне арганізацыі дзейнасці студэнцкіх атрадаў на тэрыторыі Беларусі, ствараюць умовы для павышэння ўзроўню прафесійнага развіцця моладзі, развіцця кадравага патэнцыялу рабочых прафесій.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Аляксей БАРЫСАВЕЦ:

«АНТАРКТЫДА СЛУЦКА НЕ І НЕ АДПУСКАЕ»

Малады вучоны — пра здзейсненую мару,

ЛЮБИМАЙ кнігай нашага героя ў дзяцінстве быў прыгоднік раман Веніяміна Каверына «Два капітаны» — пра даследчыка-вандроўніка і пошукі зніклі шмат гадоў таму палярнай экспедыцыі... Ён вельмі любіў глядзець перадачы тэлеканалаў «Discovery Channel» і «Animal Planet». Чытаў дзіцячы часопіс «Неўтаймаваны дзеткі. Вакол свету», потым дарослы часопіс «Вакол свету». А ў гады студэнцтва на вочны яму трапіла інфармацыя аб наборы маладых вучоных у кругасветнае павятовае: умовай была найніжэйшая сваёй праграмы навуковых даследаванняў і абсталявання для іх правядзення. Ён моцна здзіўліўся: аказваецца, такое ў наш час магчыма!!! І стаў шукаць людзей, якія дапамаглі б яму ажыццявіць сваю мру. ... А ў 22 гады маладошч навуковы супрацоўнік Нацыянальнага навукова-даследчага цэнтру маніторынгу азонасферы БДУ Аляксей Барысавец стаў удзельнікам 15-й Беларускай антарктычнай экспедыцыі. Прычым ад заканчэння ўніверсітэта да экспедыцыі прайшло літаральна некалькі месяцаў. Як такое стала магчымым? Пра гэта ён расказвае ў нашым праеце «Плеяда маладых»...

ЗАЯВІЦЬ ПРА СЯБЕ...

— Сам я родам са Слуцка, там закончыў сярэдняю школу № 10. Мае бацькі — звычайныя людзі, якія нікагда дачынення да навукі не маюць: бацька — індывідуальны прадпрыемнік, а маці выкладае ў школе рускую мову і літаратуру. Лчу, што мне вельмі пашанцавала з настаўнікамі, — расказвае пра сябе Аляксей. — Фізіка захапіла літаральна з першых урокаў і першых відэаінтэрв'ю эксперыментаў, якія педагог дэманструваў на вучэбных занятках. Асабліва ўдзячны Івану Паўлавічу Лазюцкаму, які рыхтаваў каманду да Рэспубліканскіх турніраў юных фізікаў. Таму нядзіўна, што пасля заканчэння школы я абраў для наступнага навучання факультэт радыёфізікі БДУ, спецыяльнасць «Капітатарная біспанека». Праўда, на першым курсе трохі разубіўся, хапаўся за ўсё, спрабаваў разлічваць сілы і канструктарскай справе, і ў праграмаванні... Але пасля таго, як даведаўся пра магчымасць трапіць на борт судна і адправіцца ў кругасветную вандроўку, пачаў шукаць навуковых кіруючых. Так я пазнаёміўся з людзьмі, якія былі паглыблены ў антарктычную тэматыку. Трапіў у Нацыянальны навукова-даследчы цэнтр маніторынгу азонасферы БДУ. З другога года курса пачаў там працаваць. Шмат кантактаваў з вучонымі, прысутнічаў і ўдзельнічаў у канферэнцыях, прысвечаных антарктычнай тэматыцы,

спрабаваў неяк пра сябе заявіць. На факультэце вельмі добра выкладаюць электроніку і оптыку, гэтыя веды мне вельмі спатрыбілісь... Пасля заканчэння вучобы Аляксей размеркаваўся па месцы сваёй фактарнай работы. І менавіта Цэнтр маніторынгу азонасферы і падрыхтаваў яго для ўдзелу ў чарговай Беларускай антарктычнай экспедыцыі. Арганізатарам экспедыцыі выступае Нацыянальная акадэмія навук і Рэспубліканскі цэнтр палярных даследаванняў НАН. Розныя навуковыя установы прапануюць сваіх кандыдатаў з праграмай навуковых даследаванняў, якім тым афармляецца там разлічкі. Гэта вельмі важны пункт, бо экспедыцыя — не звычайная падарожжа і не экстрэмальны турызм. Капі навуковая праграма заахараджаецца і кандыдат падыходзіць па ўзроўні сваёй падрыхтоўкі, далей ён праходзіць вельмі жорсткае медычынскае даследаванне і псіхалагічнае тэставанне, яго чакаюць напружаныя карціраванні, светлавая тэсты на асацыяцыі...

ДАРОГА НА ШОСТЫ КАНТЫНЕНТ

— Каб трапіць у экспедыцыю, якая стартуе восенню, я не стаў наступнаю ў магістратуру, — працягвае свой апавед наш супрацоўнік. — Мы адправіліся ў Антарктыду даволі рана — у кастрычніку. Нас было дзве групы. Першай задачай было — дабрацца да Кейптаўна.

Там у нас была сямідзённая самаізаляцыя, а калі каранцін скончыўся, надвор'е паспавалася. Давілося чакаць, калі яно палепшыцца, і толькі потым мы змаглі паліць на расійскую палярную станцыю «Навалзараўскан». У гэтую групу з дзесяці чалавек увайшоў і я. Там зноў у нашы планы ўмяшлася надвор'е. Таму на беларускую станцыю калі гары Вячэрняя дабраліся толькі 18 лістапада. Яшчэ двое нашых супрацоўнікаў адправіліся з Кейптаўна ў Антарктыду на расійскай навукова-экспедыцыйным судне «Акадэмік Фёдарав». Яно займаецца забеспячэннем нашай і расійскіх палярных станцый, плюс на ім праводзіцца навуковыя даследаванні.

Напрыканцы снежня «Акадэмік Фёдарав» даставіў нам асноўны груз, вядзасіў двух беларускіх хлопцаў, а мяне і біёлага забраў. І далейшы шлях узадоўж узбярэжжя Антарктыды мы перадалі на борце карабля. У агульнай складанасці правялі на ім 2,5 месяцы. ... Па маршруце наведвалі расійскія станцыі «Прагрэс» і «Мірны». Потым вярнуліся ў Басія Букана на Беларускай Аб'яднанай Арабскай Эміраты, адтуль накіраваліся ў Маскву і тількі потым — у Беларусь. А дзесяць палярнікаў у БДУ стартуе восенню, я не стаў наступнаю ў магістратуру, — працягвае свой апавед наш супрацоўнік. — Мы адправіліся ў Антарктыду даволі рана — у кастрычніку. Нас было дзве групы. Першай задачай было — дабрацца да Кейптаўна.

будні палярнікаў, навічкоў і «ветэранаў» асваення кантынента

«ВЕДАЎ УСЕ СЦЯЖЫНКІ»

Непасрэдна на Беларускай антарктычнай станцыі Аляксей Барысавец правёў пяць тыдняў. Цікавіма ў хлопца, ці суцэлі яго ўяўленні аб тым, што яго чакае ў Антарктыдзе, з тым, што ён убачыў?

— Я вельмі шмат кантактаваў з людзьмі, якія там былі да мяне, настолькі шмат, што ведаў да дробязей, дзе што знаходзіцца на станцыі, як што працуе, пра ўсе маршруты і сцяжыні. Але ўсё роўна ў плане эмоцый падрыхтавацца немагчыма, — канстатуе Аляксей. — Асноўны пейзаж — снег да гарызонту (хоць мы і знаходзімся там падчас антарктычнага лета) і вільнячы ўдбы лёдавіку. Паварочваліся, а перад табы раскінуўся акія і айсбергі фантастычных памераў... З гары Вячэрняя акіяма відаць вельмі далёка. На жаль, мне не пашанцавала ўбачыць непасрэдна момант утварэння айсберга, я нават крыку зашмусіўся з гэтай нагоды. Але калі клаўся спаць, бачыў, што айсберг знаходзіцца ў адным становішчы, а раніцай назаўраў, як далёка за ноч гэты «мак» перамясціўся... Кожны дзень на палярнай станцыі пачынаецца з мэтэаралагічнай зводкі, якую агучывае начальнік экспедыцыі. Гэта вельмі важная інфармацыя дапамагае спланаваць свой дзень ў плане правядзення навуковай работы. У тэхнічных спецыялістаў — таксама шмат задач. Да таго ж у палярнікаў ёсць розныя камплекты адзення, трэба вярнуць той, што падыходзіць для сённяшняга надвор'я. Складна — усмесны, падчас яго можна абмеркаваць, што чым будзе займацца. Магчыма, камусі патрэбна старонняя дапамога. З агульных абязвак — дзяжурства па кухні, якое ўключае прыборку снегу вакол нашага «кампуса». Кухня і кают-кампанія размяшчаюцца ў асобным модулі. Усе члены экспедыцыі інфармуюць пра свае мыслы, бо адваротна выходзі на тэхніцы на вільную адлегласць ад станцыі. Дамуляемся пра кантрольны чак да выхду на сувязь і час вяртання. Рацыя абязвакова павіна быць у кожнага з сабой. Крытычная сітуацыя можа ўзнікнуць у любога. Абед зноў усмесны. Пасля яго работа працягваецца. А пасля вяртання ва ўсё ёсць воля: чым, якім жою самастойна распараджацца.

ЗАЎСЁДЫ НА СУВ'ЯЗІ

Вядома, пасля запуску спадарожнікавага інтэрнэту (раней была спадарожнікавая тэлефанія) знаходжанне ў ізаляцыі значна спрацілася. Інтэрнэт-сістэма новага пакалення дазвала перадаваць вількі аб'ёмы навуковай інфармацыі, фота і відэаінфармацыі, карыстацца сучаснай тэлеmedыцынай. А члены экспедыцыі могуць без праблем кантактаваць са сваімі роднымі ў месенджарах, прычым быць з ім на відэасувязі.

Умовы, у якіх іцпер жыюць і працуюць беларускія палярнікі, можна назваць нават камфортнымі. Першы аб'ект Беларускай антарктычнай станцыі з'явіўся ў 2015 годзе — гэта быў модуль кіравання сувязі і навігацыі. А далей адбывалася паступовае нарошчаванне інфраструктуры. Іцпер там ёсць навуковыя лабараторыі, жылля папамікані, тэхналагічны модуль кантролю электраэнергіі, санітарна-гігіенічная секцыя з душавымі, пральнымі машынамі, кухня і кают-кампанія, медыцынска-саўна з пакоем для адпачынку, сядзеньнічны модуль са сваёй аперэацыяй, а таксама сучасныя гаражныя боксы з поўным наборам абсталявання для рамонтнага асваення і ўсходна-ходнай тэхнікі, радыёіаэрастасховішча (купал) для антыны спадарожнікавай сувязі, жою дзе магчымасць пасля завяршэння сезона не дмантаваць антэну кожны рац. Сістэма раздачы тэгірулы Wi-Fi застала на ўсёй тэрыторыі станцыі. Можна размаўляць з любога пункта як у сярпьяльнях мэтаўмоўны, так і ў неспрыяльнай. Аляксей павіваў на некалькіх расійскіх палярных станцыях і ацаніў параўналі Беларускай, дзе ў кожнага ёсць сваёй пакой, усё аб'екты размяшчаны вельмі кампактна, што зручна для работы, а сувязь — на найвышэйшым узроўні...

АДЧУЎ СЯБЕ КРЫШАЧКУ ДОМА...

Аляксей акрамя рабочага рыхаліў з сабой і ўласны ноутбук. У воўноўну хлопца глядзеў кінастужкі, пераважна на англійскай мове — «Жывіць чужоўнае», перагледзеў усю «Гары Потэра». Чытаў кнігі Уладзіміра Караткевіча і Басіа Букана на Беларускай мове. Дарчы, у экспедыцыі заваламалець браць 23 кілаграмы асабістага багажу і стоўкі ж — навуковага абсталявання. Усім выдаюцца спецыяльныя кліматычныя касцюмы — аблегчаны і больш шчыльны варыянт. Абязваковы пункт — тэрмабібліна і шведары. Супрацоўчы прызнаецца,

што спецыяльна браў з сабой яркія рэчы, бо ад заснежанага пейзажу вельмі стомляўся. Прыхаліў і дробныя талісаманы, напрыклад, пінгвіна — навагоднюю цацку. Браў яе з сабой і фатаграфавалася на фоне жывых пінгвінаў. Знайшлося месца ў багажы і для шаліка любімай футбольнай каманды «Крумчаны». А яшчэ, як высветлілася, Аляксей вельмі любіць салодкае, таму выдзеліў месца ў багажы і для шалкаду.

Дарчы, харчаванне ў Антарктыдзе вельмі разнастайнае: у мяне ёсць і гародніна, і садавіна. Некалькі апошніх гадоў за яго адказваў самы сапраўдны кухар — Сяргей Лоты. «Яго можна назваць душой кампаніі. Гэта чалавек, які вельмі любіць сваю работу. Ён разумее, што прымь ёкш — той радзі момант, калі палярнік можа раслабляцца, адпачыць і адчуць сябе крышачку дома, там ён утварыў страў Сяргей падыходзіць вельмі крэатыўна. Можна прыгатаваць, напрыклад, малочны каткэйль і ўпрыгожыць яго ці пародаваць усёх тортамі. Шкада, што я не прысутнічаў за навагоднім святковым сталом, паслёў тількі ўбачыць, як упрыгожваюць вільну...»

ПРАБЛЕМА НАВУКОВАЙ ГІПОТЭЗЫ

Для сябе, як для аэонаметрыста, Аляксей так сфармуляваў «бранае надвор'е» ў Антарктыдзе — гэта адсутнасць сонца, бо большасць даследаванняў звязаны з сонечнай радыяцыяй. Яго курсавая і дэпільная работы ва ўніверсітэце былі прысвечаны распрацоўцы паглыбнай сістэмы, якая вымрвае, да якой глыбіні ультрафіялет пранікае ў ваду. На падставе гэтай інфармацыі можна рабіць высновы, як ён уплывае на мікраарганізмы, якія там жыюць. Прыбор, які мае аптычную і электрачную частку, можна аптыцы

на глыбіню да 50 метраў. Аляксей правадзіў даследаванні не толькі ў акіяне, але і ў антарктычных азёрах, якія, што цікава, не заміраюць. Там жыюць унікальныя формы іншага свету мікраарганізмаў. — Мы ўзялі на сябе задачу — даследаваць, як водныя расліны фотасінтэзуюць, які ультрафіялет уплывае на цыклавы баланс пласывальчыц, яго шкоднае ўздзеянне, — расказвае малады вучоны. — У біёлагаў была гіпотэза, чаму ў адным возеры жыюць пазуныя мікраарганізмы, а ў падобным возеры, яго знаходзіцца на адлегласці ўсяго да некалькіх кіламетраў, іх няма: яны выкасталі меркаванне, што ультрафіялет пранікае па-рознаму ў гэтыя вадаёмы, дзесяці яго вельмі шмат і ён аказвае шкоднае ўздзеянне на усё жыццё. Я працаваў паралельна з біёлагам Віталем Лукіным. Нас абодвух забраў «Акадэмік Фёдарав», каб мы маглі праводзіць на яго борце свае даследаванні практычна ўжоўж усю антарктычнага ўзбярэжжя. Прадупадзеўлася спецыяльна прыплыць для правядзення навуковых работ, мы высладаліся на расійскіх палярных станцыях, дзе таксама праводзілі вільярэнні ў азёрах.

Увоўле, жыўліны свет Антарктыды — гэта асобная тэма. Адна з самых цікавых жывёл —

пташка паморнік, якая падбірае пада. Яны ў перыяд гнездавання даволі агрэсіўны, і чалавек, які не ведае, што праходзіць побач з іх гняздом, можа стаць нават аб'ектам нападения. — За паморнікамі насамрэч цікава назіраць, — расказвае Аляксей. — Яны вельмі разумныя, шумныя, цікавыя, і ў іх ёсць свая тактыка. Напрыклад, калі яны палюць на які пінгвінаў, то адна птушка адцягвае на сябе ўвагу, а іншыя ў гэты момант нападоць. Палярнікі вельмі любіць паляжаць на камянях, якія на сонцы добра награвваюцца. Дык вось, калі я так аднойчы задрмаў на сонелі, паморнік спэтыку паспрабаваў сцягнуць мой капюшон з галавы, а потым яго зашчыў мой запяччак. Паморнікі краў і нас і коўкаў ад палюць пранікае ў ваду. На падставе гэтай інфармацыі можна рабіць высновы, як ён уплывае на мікраарганізмы, якія там жыюць. Прыбор, які мае аптычную і электрачную частку, можна аптыцы

ПРАБЛЕМА НАВУКОВАЙ ГІПОТЭЗЫ

Для сябе, як для аэонаметрыста, Аляксей так сфармуляваў «бранае надвор'е» ў Антарктыдзе — гэта адсутнасць сонца, бо большасць даследаванняў звязаны з сонечнай радыяцыяй. Яго курсавая і дэпільная работы ва ўніверсітэце былі прысвечаны распрацоўцы паглыбнай сістэмы, якая вымрвае, да якой глыбіні ультрафіялет пранікае ў ваду. На падставе гэтай інфармацыі можна рабіць высновы, як ён уплывае на мікраарганізмы, якія там жыюць. Прыбор, які мае аптычную і электрачную частку, можна аптыцы

на глыбіню да 50 метраў. Аляксей правадзіў даследаванні не толькі ў акіяне, але і ў антарктычных азёрах, якія, што цікава, не заміраюць. Там жыюць унікальныя формы іншага свету мікраарганізмаў. — Мы ўзялі на сябе задачу — даследаваць, як водныя расліны фотасінтэзуюць, які ультрафіялет уплывае на цыклавы баланс пласывальчыц, яго шкоднае ўздзеянне, — расказвае малады вучоны. — У біёлагаў была гіпотэза, чаму ў адным возеры жыюць пазуныя мікраарганізмы, а ў падобным возеры, яго знаходзіцца на адлегласці ўсяго да некалькіх кіламетраў, іх няма: яны выкасталі меркаванне, што ультрафіялет пранікае па-рознаму ў гэтыя вадаёмы, дзесяці яго вельмі шмат і ён аказвае шкоднае ўздзеянне на усё жыццё. Я працаваў паралельна з біёлагам Віталем Лукіным. Нас абодвух забраў «Акадэмік Фёдарав», каб мы маглі праводзіць на яго борце свае даследаванні практычна ўжоўж усю антарктычнага ўзбярэжжя. Прадупадзеўлася спецыяльна прыплыць для правядзення навуковых работ, мы высладаліся на расійскіх палярных станцыях, дзе таксама праводзілі вільярэнні ў азёрах.

НУ ЯКІ ЖА БЕЗ ГУМАРУ?

Пытаемся ў Аляксея, а як воўныя палярнікі ставяцца да навічкоў у экспедыцыі? «Я быў такі не адзін. Усёх, хто ў Антарктыду накіроўвалі ўпершыню, адраўлялі ў Санкт-Пецярбург, дзе мы праходзілі курсы па вышыванні. Таксама ў Рэспубліканскім цэнтры палярных даследаванняў была серыя інструктаваў па бяспечных павадзінах ў Антарктыдзе. Таму мы ўсе перазнаёміліся паміж сабой і пасправалі. Але ўсё ж воўпты людзі, якія прывалі ў Антарктыдзе шмат часу, вельмі цікавыя, ён павінен перадавацца маладым.

Усе палярнікі маюць добрае пачуццё гумару. Яно проста дапамагае выжыць ва умовах ізаляцыі. Над навічкамі жартоўка, але жартоўка па-добраму. Ёсць шмат баяк, нават не заўвады разумеюць, воўпце ў іх ці не. Так, воўп наваў, што для таго, каб вярнуцца ў Антарктыду, трэба пакінуць там сваю фатаграфію. Дык воўп адзін палярнік усё вяртаецца і вяртаецца, шмат, што ніяк не можа прыгавдаць, дзе і пад якім каменем тую фатаграфію пакінуў... А чаго асабліва не хапала ў экспедыцыі?

Паколькі мы з карабам вельмі шмат часу правалі на карабі, нам і ў нас часта хацелася проста прагуляцца па зямлі, хоць, на шчасце, ад марской вахробы я не пакутаваў. Воўп стамляўся ад усёх адценняў белага колеру, і хацелася ўбачыць штосьці зялёнае. Там радуочы воўп толькі радзія мхі і лішайнікі на скалах, якія добра прагравваюцца сонцам. Яны там нейкага незвычайна прыгожыга зялёнага колеру. А яшчэ аднойчы мы з Віталем адначасова захацелі... пракаціцца на метро. Адзін сказаў усё, а другі пра гэта, як высветлілася, памыўся. Не хапае ў Антарктыдзе і пахаў, таму з сабой рацьч браць туалетыную ваду і парфумерую з рэзкімі водарамі. Я заўважыў, што нават пасля вяртання вільваю на сябе значна больш парфуму, чым рабўў гэта раней. Пакуль зямля застаецца, — усміхаецца Аляксей.

Пасля вяртання дамоў эмоцыі доўга не давалі заснуць. Прайшоў яго амаль месяц, а Антарктыда ўсё яшчэ не адпуская, сніцца на начах. Дарчы, сілліся яна і падчас экспедыцыі. «Заснуў... і ты зноў у Антарктыдзе, — смяецца Аляксей. — Але ў тых снах былі і каляі, і водныя, і сярбы, якія засталіся дома».

На пытанне, ці гатовы зноў адправіцца ў экспедыцыю, малады вучоны імгненна адказаў: «Гато выхаджэ коё сёння. Я ўжо паспеў адстаць. Спадаўся трапіць у складзе 16-й Беларускай антарктычнай экспедыцыі». А воўп накот магчымаасці зімоўкі ў Антарктыду ён задумаўся і шчыра прызначыўся пагадзіцца, бо хоць гэта ўжо крышч іншая гісторыя — быць чалкам адрозна ад Вільяя зямлі, каб спынець чар марскі рух у зоне забараненай станцыі і любіць транспартныя сувязі са знецім светам адсутнічаюць. Ёсць меркаванне, што здзіўніць вяртавальную аперэацыю прасцей у космасе, чым у Антарктыдзе. Да таго выправавацца трэба псіхалагічна падрыхтавацца».

Між іншым, паводле сувеснай статыстыкі, толькі ад 25 да 35 працэнтаў палярнікаў вяртаюцца ў Антарктыду зноў. У нас жа гэты паказчык перавышае 50 працэнтаў... Надзея ПІКАЛАЕВА, Фота Юўена НІСАЦЬКАГА і з асабістага архіва героя.

Плюў тэкс і больш фота на сайце zviazda.by. Аўдыёверсія праекта — на радыё Плат-FM і на сайце zviazda.by. Праект створаны пры фінансавай падтрымцы ў адравадзінах з Указам Прэзідэнта № 131 ад 31 сакавіка 2022 года.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Форма универсальная для фонд. блоков ФБС 24.4.6, 10 шт.; дополнительные элементы для ФБС 24.3.6	7200,00	720,00	360,00
2	Подмости, инв. № 1273; подмости шарнирные, инв. № 1444; подмости шарнирные, инв. № 1447; подмости шарнирные, инв. № 1699; подмости шарнирные, инв. № 1445; подмости шарнирные, инв. № 1448; подмости шарнирные, инв. № 970; подмости шарнирные, инв. № 971; подмости инвентарные шарнирно-панельные ПШ-000А с наст. инв. № 1247; подмости инвентарные шарнирно-панельные ПШ-000 М2 (с наст. инв.), инв. № 2392; подмости инвентарные шарнирно-панельные ПШ-000 М2 (с наст. инв.), инв. № 2393; подмости инвентарные шарнирно-панельные ПШ-000 М2 (с наст. инв.), инв. № 2394; подмости шарнирные, инв. № 967; подмости, инв. № 1272	4128,00	412,80	206,40
3	Пластиковый контейнер на 1000 л, б/у, 3 шт.; емкость пластиковая 1000 л, 1 шт.; емкость пластиковая 1000 л, 2 шт.; емкость пластиковая 1000 л, 2 шт.	528,00	52,80	26,40
4	Кровать металл., 15 шт.; кровать метал. КМП-1-1.00.000.02, 2 шт.	448,80	44,88	22,44
5	Электронасос «Гном» 6-10 Д 220В, инв. № 2822; насос «Бурун» Н1ВБ2,5/2 380В +Н1В2,5/2 «Бурун Обойма» 23ТН112 000.011, инв. № 2682	270,00	27,00	13,50
6	Холодильник «Минск-15» ЛТЮ/0, инв. № 19; телевизор «Горизонт» -37664, инв. № 416; холодильник, инв. № 429; холодильник МХМ 2835, инв. № 703; холодильник-1320, инв. № 894; холодильник МХ М2823-80, инв. № 665; телевизор «Горизонт»-37664, инв. № 416; телевизор «Горизонт»-21А20, инв. № 418; холодильник «Атлант», инв. № 2530; холодильник МХМ 2823-80, инв. № 904	230,40	23,04	11,52
7	Контейнер для ТБО 02 Б М* 17004/01; контейнер для ТБО 02 Б М* 17004/01; контейнер для ТБО 01К	126,00	12,60	6,30
8	Сейф металлический, 2 шт.; сейф металлический, сейф	145,80	14,58	7,29
9	Фундамент Ф-1; двуконусный блок 30*30 Н300, 2 шт.; ПДн 10, 6 шт.; ПДн 10	180,12	18,01	9,01
10	Туалетная кабинка МТК «Стандарт» Есог (зеленый) в разборе, инв. № 2763; туалетная кабинка «СтандартЭС+», инв. № 2751; кабинка уличная «Стандарт» зеленая, инв. № 2572	372,00	37,20	18,60
11	Туалетная кабинка «СтандартЭС+», инв. № 2750; туалетная кабинка МТК «Стандарт» Есог (зеленый) в разборе, инв. № 2761; Биотуалет МТК ЕсоСГР «Ecosylo» в сборе, инв. № 2886; биотуалет МТК ЕсоСГР Ecosylo в разборе (зеленый), инв. № 2915	552,00	55,20	27,60
12	Кузов К-375, инв. № 204; кузов К-375, инв. № 112; инструменталка, инв. № 372; кузов-375, инв. № 64; кунг, инв. № 1744	1038,00	103,80	51,90
13	Тумба стационарная ТС-04; тумба стационар. 400*600*750; тумбочка /булк/, 3 шт.	165,00	16,50	8,25
14	Инструменталка, инв. № 744	510,00	51,00	25,50
15	Кунг автомобильный, инв. № 1101	300,00	30,00	15,00
16	Инструменталка, инв. № 2439	306,00	30,60	15,30
17	Инструменталка, инв. № 747	510,00	51,00	25,50
18	Инструменталка, инв. № 1788	510,00	51,00	25,50
19	Бытовка строительная, инв. № 2396	558,00	55,80	27,90
20	Инструменталка, инв. № 613	510,00	51,00	25,50
21	Инструменталка, инв. № 523	510,00	51,00	25,50
22	Кунг-бытовка, инв. № 509	300,00	30,00	15,00
23	Инструменталка, инв. № 1705	510,00	51,00	25,50
24	Инструменталка, инв. № 1424	510,00	51,00	25,50
25	Инструменталка/клад для инструмента № 7/, инв. № 2459	510,00	51,00	25,50
26	Инструменталка, инв. № 1026	510,00	51,00	25,50
27	Инструменталка, инв. № 1275	510,00	51,00	25,50
28	Инструменталка, инв. № 746	306,00	30,60	15,30
29	Инструменталка, инв. № 2406	600,00	60,00	30,00
30	Бытовка кунг на шасси, инв. № 2467	468,00	46,80	23,40
31	Вагон-бытовка № 7, инв. № 2457	600,00	60,00	30,00
32	Блок контейнер, инв. № 493	468,00	46,80	23,40
33	Инструменталка, инв. № 503	600,00	60,00	30,00
34	Блок-контейнер «В», инв. № 601	360,00	36,00	18,00
35	Блок-модуль CU-85, инв. № 845	246,00	24,60	12,30
36	Инструменталка, инв. № 1103	510,00	51,00	25,50
37	Вагон-дом ЗРУП-5, инв. № 352	264,00	26,40	13,20
38	Вагон-дом ЗРУП-5, инв. № 353	600,00	60,00	30,00
39	Кунг-бытовка, инв. № 510	300,00	30,00	15,00
40	Инструменталка, инв. № 369	510,00	51,00	25,50
41	Кунг К-375 отразд/П1 35/, инв. № 310	300,00	30,00	15,00
42	Инструменталка, инв. № 1772	510,00	51,00	25,50

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу
 Аукцион состоится 12.06.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.
 Телефон для справок 55-87-71

Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	Лот № 1
	ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 441/С-15090 (назначение – здание общежития, наименование – здание общежития), общей площадью 192,6 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 48. Лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым № 42295010001002683, площадью 0,1220 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания общежития), расположенном по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 48. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охраняемых зонах электрических сетей, код – 5.2, площадью 0,0025 га; земельные участки, расположенные в охраняемых зонах сетей и сооружений водоснабжения, код – 5.4, площадью 0,0050 г.
Начальная цена продажи	64 100 руб. (шестьдесят четыре тысячи сто рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	6 410 руб. (шесть тысяч четыреста десять рублей)
Реquisite для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 08 июня 2023 г. до 15.00

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 22.10.2022 г.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – <https://grino.by/auksiony/>

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу
 Аукцион состоится 12.06.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.
 Телефон для справок 55-87-71

Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	Лот № 1
	ЛОТ 1: изолированное помещение, инв. № 400/D-125063 (назначение – квартира, наименование – квартира № 1), общей площадью 74,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, пер. Поповича, 8-1
Начальная цена продажи	237 146,12 руб. (двести тридцать семь тысяч сто сорок шесть рублей двенадцать копеек) без учета НДС (НДС не подлежит уплате на основании п. 1.33 статьи 118 Налогового кодекса Республики Беларусь)
Сумма задатка	23 714 руб. (двадцать три тысячи семьсот сорок четыре рубля)
Реquisite для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 08 июня 2023 г. до 15.00

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – <https://grino.by/auksiony/>

Информация о проведении открытого аукциона 8 июня 2023 г. по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для коллективного садоводства на территории Смолевичской района
Организатор аукциона: Смолевичский районный исполнительный комитет, 222201, г. Смолевичи, ул. Советская, д. 125

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	Минская область, Смолевичский р-н, Жодинский с/с, СТ «Радуга-4», 175	624881700017000274	0,0514	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	2000
2	Минская область, Смолевичский р-н, Жодинский с/с, СТ «Журавинка» Жодинской ТЭЦ, участок № 41	624881700011000305	0,0593	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	2000
3	Минская область, Смолевичский р-н, Заболотский с/с, СТ «Отды» Смолевичский район, 15А	624883000027000010	0,0206	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	2000
4	Минская область, Смолевичский р-н, Жодинский с/с, СТ «Садовод», 172	624881700007000253	0,0616	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	2400
5	Минская область, Смолевичский р-н, Жодинский с/с, СТ «Садовод», 192	624881700007000206	0,0595	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	2400
6	Минская область, Смолевичский р-н, Жодинский с/с, СТ «Автозаводец» Смолевичский район, 336	624881700015000790	0,0500	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	2500
7	Минская область, Смолевичский р-н, Жодинский с/с, СТ «Раница-96», 41	624881700018000221	0,0827	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	4000
8	Минская область, Смолевичский р-н, Плиский с/с, СТ «Минута», 304	624884500001000170	0,0984	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	4000
9	Минская область, Смолевичский р-н, Плиский с/с, СТ «Минута», 275	624884500001000218	0,0961	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	4000
10	Минская область, Смолевичский р-н, Драчковский с/с, СТ «Мата», д. 601	624880800021000008	0,0843	Для коллективного садоводства (1 03 02 земельный участок для коллективного садоводства)	10 000

Аукцион состоится 8 июня 2023 г. в 15.00 в Смолевичском районном исполнительном комитете по адресу: г. Смолевичи, ул. Советская, д. 125, зал заседаний.
 Извещения о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственного комитета по имуществу: <https://au.ncb.by/>, <http://ritf.by/ru/>, Смолевичского райисполкома: [isp@smolevichi.gov.by](http://smolevichi.gov.by/), Минского областного исполнительного комитета.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

**РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 25 мая 2023 г.
проводит 1А повторный открытый аукцион по продаже имущества**

Номера лота	Наименование имущества	Начальная цена торгов, бел. руб. (с НДС)	Сумма задатка, бел. руб.
4	Погрузчик дизельный вилочный KOMATSU FD18T-20, 2007 г.	21 960,00	4 392,00

Место нахождения имущества: г. Минск, ул. Калиновского, 8. Имущество, выставленное на аукцион, находится в республиканской собственности и хозяйственном ведении ГБУП «Белспецвнештехника».

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж 25 мая 2023 г. в 10.45.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток и подавшие заявление на участие в аукционе, учредительные и другие необходимые документы до 15.00 22 мая 2023 г.

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи 25 мая 2023 г.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней, нерезиденты Республики Беларусь в течение 10 банковских дней со дня подписания договора купли-продажи.
3. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона

осуществляется победителем (единственным участником) по фактическим затратам не позднее следующего дня после их проведения.

4. РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» имеет право отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»:

белорусские рубли – р/с BY12BELB30120002R20010226000, российский рубль – р/с BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», ул. Заславская, 10, код BELBВY2X, УНП 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент – ПАО Сбербанк, г. Москва, № корсчета 30101810400000000225. Реквизиты банка: БИК 044525225, ИНН 7707083893, к/с в ОАО «Банк БелБЭЗ» № 30111810800000000659. SWIFT/BIC: SABRRUMM. Без НДС.

Справки по тел./факс: (017) 323-50-63, (017) 319-35-41.

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

**РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 25 мая 2023 г.
на 7-м открытом аукционе проводит 5-й от 27 апреля 2023 г. повторный открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности**

Номер лота	Наименование техники	Место-нахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
25	Автомобиль BMW X6 xDrive 35i с дополнительным комплектом шин в составе: BMW X6 xDrive 35i легковой внедорожник универсал, 2011 г., куз. № Х4ХF621140L511169, рег. № 7СНТ4036, пробег 228710 км; 2 автомобильные шины Hancock Winter Icept evo 25UV W320A 275/40 R20 106V, 2018 г.; 2 автомобильные шины Hancock Winter Icept evo 25UV W320A 315/35 R20 106V, 2018 г.	г. Минск, ул. Первомайская, 7	45 000,00	9 000,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж, 25 мая 2023 г. в 10.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до 15.00 22 мая 2023 г. Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться 25 мая 2023 г. с 9.15 до 10.00.

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей за участие по каждому лоту и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»:

белорусские рубли – р/с BY12BELB30120002R20010226000, российский рубль – р/с BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», ул. Заславская, 10, код BELBВY2X, УНП 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент – ПАО Сбербанк, г. Москва, № корсчета 30101810400000000225. Реквизиты банка: БИК 044525225, ИНН 7707083893, к/с в ОАО «Банк БелБЭЗ» № 30111810800000000659. SWIFT/BIC: SABRRUMM. Без НДС.

Справки по тел./факс: 8 (017) 319-35-41, +375 (44) 583-77-45.

Электронная почта: auk@bsk.by.

Извещение опубликовано на сайте <http://www.gki.gov.by/ru> и <https://bsk.by>

**РУП «Институт недвижимости и оценки»
(Гродненский филиал)**

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего унитарному предприятию «ВМК-АГРО»

Аукцион состоится 22.05.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	Лот № 1	
	Лот № 1: самозагружающийся обмотчик Z237 с задним захватом производства «METAL-FACH» (Польша), 2011 года выпуска, инвентарный номер 131. Оснащен задним загруженным захватом для быстрой и эффективной работы. Благодаря этому сбор и обмотка происходит во время проезда к следующему рулонам или к месту складирования. Обмотчик рулонов оснащен «четырьмя вращающимися валами. Штампованные места на барабанах обмотчика увеличивают их прочность и предотвращают проскальзывание рулонов. Универсальный подаватель пленки, позволяет использовать пленку шириной 500 мм и 750 мм. Алюминиевые накатные ролики подающего механизма гарантируют правильное предварительное натяжение пленки	4 536 руб. (четыре тысячи пятьсот тридцать шесть рублей) с учетом НДС
	Лот № 2	
Лот № 2: селга точного высева кукурузная СТВ-12 производства ОАО «Лидарпропмаш», 2006 года выпуска, инвентарный номер 171. Селга точного высева СТВ предназначена для посева различных культур: кукурузы, подсолнечника, сои и других овощных культур с минимальным размером семян 2,5 мм с междурядьем 60-75 см и массой с высе выше перечисленных культурями	5 292 руб. (пять тысяч двести девяносто два рубля) с учетом НДС	529 руб. (пятьсот двадцать девять рублей)
	Реквизиты для перечисления задатка	
	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвэстбанк» по Гродненской области, код банка BLBBВY2X, УНП 500833225	
	Место, дата и время окончания приема заявлений	
	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. Последний день приема заявлений – 18 мая 2023 г. до 15.00	
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 29.12.2022 г.		
Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auction		

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ликвидатора ОАО «ПМК-188» (222357, Минская обл., г. Воложин, ул. Пушкина, 24) проводит открытый аукцион по продаже имущества в составе:

№ лота	Наименование	Инв. №	Начальная цена, с НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
1	Вагон-дом ВД-2, 1980 г. в.	8921	789,60	78,00
2	Вагон-дом ВД-2, 1980 г. в.	8922	1 344,00	134,00
3	Вагон-дом на колесном шасси, 1981 г. в.	18926	436,80	43,00
4	Вагон-дом (кунг) на шасси от автомобильного прицепа ЗПН-2, год выпуска не установлен	12529	798,00	79,00
5	Штукатурная станция ШС-4/6, 2010 г. в.	12486	8 064,00	806,00
6	Прицеп тракторный самосвалный 2ПТС-4,5, год выпуска не установлен, регистрационный знак ОК-5 8867	137	1 008,00	100,00
7	Прицеп-самосвал автомобильный MA3-857100, 2010 г. в., регистрационный знак А 9318 А-5, рама № Y3M857100A0006820, цвет сере-серый	116798	2 856,00	285,00
8	Прицеп-самосвал автомобильный MA3-857100-010, 2008 г. в., регистрационный знак отсутствует, рама № Y3M85710080000453	116738	2 100,00	210,00
9	Бункер БН-1.0 СТШ.Б-0.38.000, 2014 г. в.	116859	764,40	76,00
10	Бункер БН-1.0 СТШ.Б-0.38.000, 2014 г. в.	12557	672,00	67,00
11	Прицеп-самосвал автомобильный MA3-857100-010, год выпуска не установлен, регистрационный знак отсутствует. № рамы не установлен	12605	2 520,00	252,00
12	Штукатурная станция ШСВ-4, 2010 г. в., на шасси прицепа ПТ-7	116788	8 568,00	856,00
13	Автомобиль легковой седан ВАЗ-21074, 2008 г. в., регистрационный знак 7386 EP-5, кузов № ХТА21074082734306, цвет сине-зеленый	116775	747,60	74,00
14	Автобус Mercedes-Benz 310 KB, год выпуска не установлен, регистрационный знак АУ 5874-5, кузов № WDB6020771R290629, цвет бело-зеленый	12575	2 604,00	260,00

Объекты расположены по адресу: Минская область, г. Воложин, ул. Пушкина, 24. Шаг аукциона – 5 (пять) процентов. Начальная цена лотов снижена на 30 %.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BSPB 30121082600169330000 в ОАО «Сбербанк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК ПБВБВY2X, УНП 690324015, код платежа – 4090, код категории платежа ОДТН, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 20 (двадцати) календарных дней со дня проведения аукциона, если иное не установлено договором купли-продажи.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с документацией по объектам. Осмотр объектов на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) (покупатель) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентирован Положением

«О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16, размещенным на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Условия аукциона: работоспособность узлов и агрегатов не проверялась, при инструментальном контроле, диагностике, разборке возможно выявление скрытых дефектов. Участник аукциона самостоятельно ознакомляется с предметом аукциона, его комплектностью, наличием документации и текущим техническим состоянием в месте его нахождения до начала торгов. Участие в торгах подтверждает факт ознакомления с предметом аукциона. Погрузка и транспортировка предмета аукциона проводится за счет покупателя. Все мероприятия по снятию с учета в органах ГАИ, Гостехнадзора и иных регистрирующих органах происходят силами и за счет покупателя по доверенности от собственника имущества. Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 25.01.2023, 18.03.2023.

Аукцион состоится 22.05.2023 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 19.05.2023 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 202-11-17, телефон для осмотра: 8 (029) 351 10 33.

ОАО «ГОМЕЛЬОБЛРЕКЛАМА» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ООО «Утилизатор» (продавец) в лице ликвидатора извещает о проведении 25 мая 2023 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 40 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена предмета имущества, без учета НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, без учета НДС (20 %), бел. руб.
1	Экспедитор гусеничный Volvo EC220 DNL, 2012 г. в.	72 600,00	7 260,00
2	Гидравлические ножи для гусеничного экскаватора (2015 г. в.)	39 300,00	3 930,00
3	Ковш для экскаватора Volvo EC210	2 280,00	228,00
4	Плита переходная для экскаватора Volvo EC220 под гидромолот ProfBreaker PB250H	900,00	90,00
5	Плита переходная для экскаватора Volvo EC220 под гидрорижницы CD022BB	840,00	84,00
6	Плита переходная для экскаватора Volvo EC220 под грейфер MG1500	780,00	78,00
7	Навесное грузоподъемное оборудование (траверса тип1/лн. д/монтажа колонн г/п 25,0 тн, скоба тач, строп)	2 460,00	246,00

Условие продажи: Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. Местонахождение лотов: г. Гомель, ул. Федюнинского, 27.

Ограничение (обременение) для лотов №№ 1-6: договор аренды № 22-03/2021 от 22.03.2021 г. (срок действия до 31.12.2023 г.); договор о залоге

Продавец: общество с ограниченной ответственностью «Утилизатор», 246007, г. Гомель, ул. Федюнинского, 27.

Порядок ознакомления с имуществом (осмотр) осуществляется по контактному тел. 8 (029) 141-87-38 – Шахов Сергей Григорьевич; заключение договора купли-продажи по тел. 8 (029) 345-09-66 – ликвидатор Антипенко Ирина Олеговна.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBВY2X, дирекция ОАО «Белинвэстбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, нерезидентами РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на р/с в российских рублях (РUB) – ПАО Сбербанк г. Москва, БИК 044525225, к/с 30101810400000000225 в ГУ Банка России по ЦФО, ИНН 7707083893, к/с 30111810800000000154, БИК BLBBВY2X, ОАО «Белинвэстбанк», УНП 807000028, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 11 мая 2023 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Прям заявлений для участия в аукционе заканчивается 23 мая 2023 г. в 16.00 включительно.

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретенное имущество согласно договору купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607/.

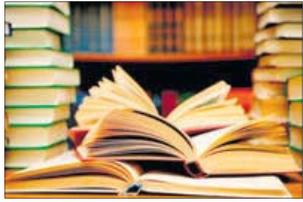
Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 19.05.2022 г. № 96 (29718), от 28.07.2022 г. № 146 (29768).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукцион».

Контактные данные: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 341-15-45, 8 (044) 599-18-16.

Стракамы свет

Людзі і кнігі, якія мяняюць жыццё да лепшага

У Год педагога і настаўніка Расійскай дзяржаўнай бібліятэка для моладзі і Усерасійскі Рух «Натхняльнікі» запускаюць матывацыйны праект для моладзі «Бібліятэка Натхняльнікаў: Людзі і кнігі, якія мяняюць жыццё да лепшага».

Гэты праект — цыкл адукацыйных сустрэч у фармаце інтэрактыўных лекцый з удзелам лідараў розных прафесій, чыя дзейнасць прыносіць карысць людзям, краіне і свету. Мерапрыемствы будуць рэгулярна праходзіць у зале візуальных мастацтваў Расійскай дзяржаўнай бібліятэкі для моладзі.

Спікеры праекта будуць дзяліцца з моладдзю сваімі гісторыямі поспеху, прафесійнымі дасягненнямі, планами на будучыню і раскрыюць сакрэт, што ж натхняе на здзяйсненні іх саміх. Акрамя таго, яны прадставяць уласныя работы ў фармаце аўдыявізуальнага кантэнту ці кнігі і падзяляцца спісамі літаратуры, якая будзе цікавая і карысная падлеткам.

ПРАЦАВАЦЬ ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ — З ДРУГОГА КУРСА

Студэнты ва Узбекістане змогуць працаваць па спецыяльнасці падчас навучання ва ўніверсітэтах. Для гэтага спатрэбіцца спецыяльны дакумент.

Міністрства занятасці і скарачэння беднасці вынесла на грамадскае абмеркаванне праект дакумента, які прапануе дазволіць студэнтам ВНУ працаваць па спецыяльнасці ў вольны ад навучання час.

Для прыёму на працу спатрэбіцца сертыфікат ад кіраўніка ВНУ. Яго можна будзе атрымаць студэнтам з другога курса.

Пры гэтым для працаўладкавання студэнтаў, якія праходзяць аплатаваную вытворчую практыку і аплатаваную стажыроўку, сертыфікат не спатрэбіцца.

Па якіх кірунках і як будуць выдаваць сертыфікат, вырашаць асобна на працягу двух месяцаў.

ШТУЧНЫ ІНТЭЛЕКТ У АДУКАЦЫІ: ДОБРА, АЛЕ...

СберУніверсітэт і платформа GeekBrains прааналізавалі стаўленне да штучнага інтэлекту ў сферы адукацыі, апытаўшы расійскіх выкладчыкаў і студэнтаў.

Даследчыкі высветлілі, што ў цэлым абедзве групы рэспандэнтаў станоўча ставяцца да ўкаранення яго ў адукацыйны працэс. Так, сярод выкладчыкаў пазітыўную адзнаку выказалі 51 працэнт рэспандэнтаў, сярод студэнтаў — 77 працэнтаў. Пры гэтым сярод апошніх доля скептыкаў у адносінах да штучнага інтэлекту ў адукацыі ў два разы вышэйшая.

Сярод асноўных магчымасцяў генератывага штучнага інтэлекту ў індустрыі адукацыі былі названыя: эканомія часу, а таксама павышэнне ўцягнутасці студэнтаў у працэс навучання. Практична аднолькавая доля выкладчыкаў і студэнтаў лічаць, што генератывы штучны інтэлект будзе карысны ў кансультацыйнай падтрымцы студэнтаў па пытаннях навучання ў рэжыме 24/7.

У цэлым выкладчыкі бачаць больш магчымасцяў штучнага інтэлекту ў сферы адукацыі, але больш асцерагаюцца за кваліфікацыю студэнтаў з-за недакладнай інфармацыі, якую ён можа выдаць. Такой думкі прытрымліваюцца 72 працэнты выкладчыкаў і ўсяго 35 працэнтаў студэнтаў.

Нягледзячы на ажыятаж вакол генератывага штучнага інтэлекту, узровень пранікнення гэтай тэхналогіі ў акадэмічнае асяроддзе пакуль даволі нізкі. У асноўным выкладчыкі і студэнты знаходзяцца ў статусе назіральнікаў тэхналагічнага прагрэсу. У абедзвюх групах супастаўная доля «піянераў», якія паспрабавалі інструменты генератывага штучнага інтэлекту ў адукацыі (13 працэнтаў выкладчыкаў і 10 працэнтаў студэнтаў).

КАНИКУЛЫ ДЛЯ ПОШУКАЎ... ПРЫГАЖОСЦІ І КАХАННЯ

Дзевяць прафесійных каледжаў Кітая, у якіх рыхтуюць супрацоўнікаў авіяцыйнай галіны (пілоты, бортправаднікі, авіядыспетчары і супрацоўнікі службы бяспекі аэрапортаў), адправілі студэнтаў на веснавыя каникулы, каб тыя нацешыліся прыгажосцю прыроды і атрымліваць асалоду ад кахання», — пракаментавалі ініцыятыву ў адной з устаноў. Студэнты атрымалі і хатняе заданне: весці дзёнік падарожжаў, ствараць вырабы і здымаць фота і відэа аб сваіх прыгодах.

«Школа ўкараняе сістэму веснавых вакацый у надзеі, што навучэнцы змогуць навучыцца любіць прыроду, любіць жыццё і атрымліваць асалоду ад кахання», — пракаментавалі ініцыятыву ў адной з устаноў. Студэнты атрымалі і хатняе заданне: весці дзёнік падарожжаў, ствараць вырабы і здымаць фота і відэа аб сваіх прыгодах.

Гэтая ініцыятыва з тыднем адпачынку праводзіцца ў Кітаі з 2019 года, але гэтым разам арганізатары вызначыліся незвычайнай тэмай — «атрымліваеце асалоду ад колераў, шукайце і ўлюбляйцеся». Гэта звязана з залупкам дзяржаўнай сацыяльнай праграмы на барачыбе са зніжэннем нараджальнасці.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

«У мяне «выстраліў» здымак з кратарамі на Месяцы»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Увогуле магчымасці амаатарскай астраноміі абмежаваныя той тэхнікай, якая ёсць у цябе ў наяўнасці, — расказвае Аляксей. — Тэлескоп збірае святло, якое ідзе ад доследнага аб'екта, а таксама забяспечвае магчымасць вывучаць яго дробныя дэталі, недаступныя няўзброенаму воку. Чым слабейшыя аб'екты дае магчымасць убачыць тэлескоп, тым большая яго пранікальнасць сіла. Здольнасць тэлескопа адрозніваць дробныя дэталі — вельмі важная. Я карыстаюся тэлескопам Celestron powerseeker 80eq. Дарэчы, з усіх маіх канкурэнтаў на конкурсе «Астранамічны фатограф года» ў мяне, як я даведаўся, быў самы просценькі аптычны прыбор. Усе фотаздымкі, што падаюцца на конкурс, суправаджаюцца інфармацыяй пра тое, дзе, калі і на якой тэхніцы яны былі зроблены. Я, шчыра кажучы, быў уражаны тым, што мая работа была адзначана на такім высокім узроўні.

Юнак расказвае, што для звычайнага назірання за небам дастаткова і тэлескопа, але яму стала сумна: ён палез у сеціва, паглыбіўся ў тэму, стаў вывучаць інфармацыю і... збіраць грошы на набыццё астранамічнай камеры, якая дазваляе атрымаць выявы аб'ектаў Сонечнай сістэмы і глыбокага космасу. «Як толькі набыў камеру, адразу панясла...» — смеецца Аляксей.

Вялікі плюс астрафатаграфіі ў тым, што на атрыманых здымках можна разгледзець тое, што вока чалавека не можа убачыць нават праз тэхніку. Пасляховыя астрафатаграфіі планет Сонечнай сістэмы, Месяца і туманнасцяў падштурхнулі яго да вывучэння тонкасця фатаграфавання нябесных аб'ектаў. Сёння ў яго ёсць ужо і іншыя «аксесуары» для правядзення астранамічнай фотаздымкі.

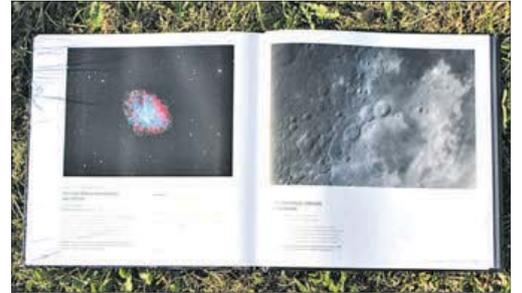
— Спецыялізаваная астранамічная камера ўстанавіваецца ў фокусны вузел тэлескопа замест акулярна. Атрымліваецца, што тэлескоп выступае як аб'ектыў для камеры, — тлумачыць ён. — Для павелічэння маштабу выявы прымяняецца лінза Барлапа, якая павялічвае фокусную адлегласць тэлескопа. А маска Бахцінава «надзяваецца» на аб'ектыў тэлескопа і дазваляе дабіцца найбольш дакладнай факусіроўкі, якая асабліва важная для атрымання выразных і якасных фатаграфій нябесных аб'ектаў.

Для амацараў самая даступная — здымка аб'ектаў Сонечнай сістэмы, а вось для аб'ектаў глыбокага космасу патрабуецца больш сур'ёзная тэхніка. Лёша спрабуе іх здымаць. Марыць пра новы тэлескоп, але гэта вельмі дарагая пакупка...

— Неспакойная зямная атмасфера замінае амаатарскай астрафатаграфіі. Для вырашэння дадзенай праблемы прымяняецца метаад складання ўдалых кадраў, які прадугледжвае правядзенне серыі здымак з наступным адборам найлепшых. Здымаецца відэаролік, што складаецца з дзвюх—сямі тысяч кадраў, які затым разбіваецца на асобныя кадры. Апошнія адбіраюцца па якасці. І прыкладна 20—30 працэнтаў ад агульнай колькасці кадраў складаюцца для атрымання адзінай выявы, — тлумачыць працэс астранамічных здымак наш суразмоўнік. — Акрамя таго, патрабуецца выкарыстанне розных камп'ютарных праграм. Напрыклад, праграма FireCapture прызначана для захопу выявы з камеры і яе запісу ў памяць камп'ютара. AutoStakert адбірае найлепшыя кадры з відэароліка і складае іх у адзіны малюнак, выраўноўвае колеравы баланс. RegiStax6 дазваляе палепшыць рэзкасць выявы. Дапрацоўка і дадаванне выніковай кантрастнасці адбываецца ў Photoshop.

Вынікам маёй работы стала атрыманне шматлікіх здымкаў нябесных аб'ектаў. Даводзілася «лавіць» добрую атмасферу. Выбіраць дату, час і месца для назірання і здымкі. Акрамя таго, даводзілася разбірацца ў прычынах работы спецыялізаваных камп'ютарных праграм. Вывучаць тэхнічныя характарыстыкі і тонкасці астранамічных назіранняў і астрафатаграфіі.

Каб не прапусціць у космасе штосці цікавае, Аляксей падпісаны на платформе YouTube на розныя каналы, у рубрыцы «Астракаляндар» пазначаюцца ўсе найбольш важныя астранамічныя з'явы на найбліжэйшы месяц і даюцца парадзі, як за імі правільна назіраць. Юнак прызнаецца, што вельмі засмучаецца, калі воблачнасць перашкаджае яго назіранням, асабліва калі астранамічная з'ява даволі рэдка: сонечнае, месяцавае зацьменне, набліжэнне каметы... Калі Месяц і Венеру можна назіраць

Аляксей атрымаў з Вялікабрытаніі фотаальбом з найлепшымі работамі канкурсантаў.

Кожнаму дазвалялася заявіць да дзесяці фотаработ.

У жодзінскага гімназіста «выстраліў» здымак з кратарамі на Месяцы.

і ўвечары, то ўсе іншыя аб'екты — толькі ноччу. Вулічнае асвятленне таксама гэтым не спрыяе.

У калекцыі Аляксея ёсць астрафатаграфіі Марса, Юпітара, Сатурна, Венеры, Месяца (месяцавыя кратары Ціха і Платон, горы Апеніні і Каўказ).

— Параўнанне атрыманых фота Месяца ў розных фазавых сведчыць аб эліптычнасці яго арбіты, — расказвае ён. — Ёсць серыі здымкаў Юпітара і Марса, на якіх відаць іх кручэнне вакол сваёй восі. Многі атрымалі таксама здымкі ўласнага руху карлікавай планеты Цэрэры пояса астероідаў адносна зорак.

З аб'ектаў глыбокага космасу ёсць фотавывы галактыкі Андромеды, туманнасцяў Арыёна, Гантэля, галактыкі Вір, галактыкі Трэхвугольніка.

Цікавімі, а як Аляксей рыхтаваўся да ўдзелу ў сусветным конкурсе: можа быць, вывучаў работы пераможцаў за папярэдняй гадзі, спрабаваў вылічыць нейкую заканамернасць?

— Пра гэты конкурс мне расказала мой настаўнік фізікі Эла Мікалаева Якубоўская і прапанавала ў ім паўдзельнічаць. Я нічога не вывучаў, спецыяльна для конкурсу не здымаў, адабраў дзесяць сваіх астранамічных здымкаў і адаслаў. А потым стаў чакаць. Усяго ў конкурсе саборнічалі тры тысячы фатаграфій, зробленых фатографамі з 67 розных краін. Спачатку з'явіўся шорт-ліст з дванаццаці найлепшых адабраных работ, з якіх потым і выбіралі пераможцу ў маладзёжнай намінацыі (гэта быў сумесны здымак, зроблены двума школьнікамі з Кітая). У адрозненне ад дарослага конкурсу, дзе вызначаюцца абсалютны пераможца і пераможцы ў 11 намінацыях, у маладзёжным конкурсе выбіраюцца адзін пераможца і тры прызёры. Кожнаму дазвалялася заявіць на конкурс да дзесяці фотаработ. У мяне «выстраліў» здымак з кратарамі на Месяцы. Здавалася б, самы даступны для здымак аб'ект Сонечнай сістэмы, але журы мой здымак чымсьці зачэпіў. Таму лічу сваё пападанне ў шорт-ліст высокай ацэнкай, — канстатуе Аляксей.

Дарэчы, праз пэўны час юнак атрымаў з Вялікабрытаніі фотаальбом з найлепшымі работамі канкурсантаў. І там на карце свету пазначаны ўсе гарады, дзе жывуць астрафатаграфы, што ўдзельнічалі ў конкурсе. Ёсць на карце і Жодзіна.

У канцы цікавімі, а ці не замахануўся Аляксей на перамогу сёлета? «Свае фотаздымкі я ўжо даслаў. Чакаю апублікавання шорт-ліста», — сціпла прызнаўся ён.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Фота дадзены героем.

Больш фота на сайце zviazda.by

ЧЫРВОНАЯ
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12
ад 19 лістапада 2009 года выдадзена
Міністрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты —
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Друкістар — галоўны рэдактар
КАРПІКОВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Аказаныя за выпуск: рэдактар аддзела
Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЎКА.
Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 311 17 41.
E-mail: info@zviazda.by

Газета адрукваная ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве
«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.
Тыраж 10 441.
Нумар падпісаны ў 19.30 10.05.2023 г.

ПАД КОЛАМІ РЭЦЭСІІ

Што адбываецца ў Літве?

Парламенцкая апазіцыя абвінаваціла прэм'ер-міністра Літвы Інгрыду Шыманітэ ў рэкордным эканамічным спадзе, паведамліў eadaily.com са спасылкай на канцэлярыю літоўскага сейма. Дзеянні ўрада прывялі краіну да цяжкіх часоў — такую пазіцыю занялі дэпутаты ад сацыял-дэмакратычнай партыі. Парламентарыі заўважылі, што аптымістычныя прагнозы скандальна не апраўдаліся, але міністры зноў ацвярджаюць светлую будучыню. Літоўскія ўлады ўстанавілі чарговы антырэкорд — разгарнулася рэцэсія. «Меры ўрада па стрымліванні інфляцыі немэтазгодныя і неэфэктыўныя. Валавы ўнутраны прадукт скорчываўся, як абмарожаны. Эканамісты прызнаюць: чагосці мы недаацнілі. І толькі ўрад дэманструе алімпійскі спакой», — з парламенцкай трыбуны абуралася сацдэм З'югеніюс Сабуціс. Паводле яго слоў, неадкладна павінен быць прадастаўлены план таго, якія меры дзяржава мяркую прыняць, каб справіцца з сітуацыяй, што імкліва выходзіць з-пад кантролю. Улады парламентарыяў быццам бы не пачулі. Што ж адбываецца ў Літве?

СЯРЭДНІ ДОЎГ — 130 ТЫСЯЧ ЕЎРА

Кожны жыхар Літвы, уключаючы немаўлят і старых, у сярэднім запасычыўся 130,357 еўра дзяржаве і прыватнымі кампаніямі, паведамліў інфармацыйны партал Delfi. Выданне спасылкаеца на аналітычнае даследаванне кампаніі «Крэдыт-інфа Літва». Паводле яе даных, агульны доўг складае 364,8 мільёна еўра. Мужчыны запасычыліся 261,8 мільёна, жанчыны — 103 мільёна еўра. Бягучы доўг на 6,8 мільёна еўра большы, чым быў летась у красавіку. Звыш аднаго кредыту маюць 52,5 тысячы чалавек. Больш за іншыя рызыкаюць на рынку асабістых фінансаў мужчыны 35-45 гадоў і жанчыны 45-55 гадоў.

Адметны такі факт: на долю 201 тысячы жыхароў Літвы прыпадае большая частка — 235 мільёнаў еўра — доўгу. Астатнія звыш 2,5 мільёна жыхароў запасычыліся 130 мільёнаў еўра — на амаль 51,7 тысячы еўра. Высокія лічбы можна растлумачыць узляцельнымі летася цэнамі на энерганосыбіты, ацяпленне, аўтамабільнае паліва і ростам банкаўскіх працэнтных ставак па кредытах, лічбы дырэктар «Крэдыт-інфа Літва» Аўрымас Качынскас.

Людзям проста няма на што жыць. Летась 35 працэнтаў жыхароў Літвы сутыкаліся з адсутнасцю грошай на рэгулярныя штодзённыя выдаткі. Пра гэта стала вядома падчас апытання насельніцтва, праведзенага кампаніяй Sprinter tyrimai, паведамліла Delfi. Паводле даследавання, чвэрць жыхароў краіны сутыкалася з недахватам сродкаў на штодзённыя пакупкі адзін-два разы на год, 5 працэнтаў апытаных паведамлілі, што былі ў такой сітуацыі тры-чатыры разы на год. Яшчэ 5 працэнтаў расправялі, што аказалася без грошай пяць і больш разоў.

Частка рэспандэнтаў, сутыкнуўшыся з фінансавымі цяжкасцямі, брала грошы ў доўг у сваякоў. Пра гэта расказалі 36 працэнтаў апытаных. Яшчэ 14 працэнтаў адпраўляліся па кредыты ў банк. Больш чым 40 працэнтаў адмаўлялася аплачваць частку рахункаў і адкладвала тое на час, калі ў іх будзе больш грошай.

НЯМА ГРОШАЙ

Інфляцыя аказала істотныя негатыўныя ўплыў на фінансы амаль паловы (47 працэнтаў) насельніцтва краіны. Гэта прыводзіць да турботы аб магчымасці свечасова аплачваць рахункі, якую адчуваюць 28 працэнтаў літоўцаў. Такія даныя былі прадастаўлены ў апошняй справаздачы аб еўрапейскіх спажывецкіх плацяжжах, апублікаванай Intrum, вядучай кампаніяй па кіраванні кредытамі ў Еўропе, паведамліла Delfi. 35 працэнтаў літоўцаў лічаць, што не змогуць аплаціць адзін або некалькі рахункаў за камунальныя паслугі хоць бы раз у найбліжэйшыя месяцы. Больш за пятую частку (22 працэнтаў) жыхароў, якія ўзялі ўдзел у апытанні, пераканана, што для аплаты найважнейшых рахункаў сёлетня яны будуць вымушаныя хоць бы раз прапусціць менш тэрміновыя плацяжжы. Даныя справаздачы сведчаць, што калі б яны не маглі свечасова аплаціць усе свае рахункі, жыхары ў першую чаргу прапусцілі б гандлёвыя плацяжжы (45 працэнтаў апытаных), рахункі за інтэрнэт (24 працэнтаў) і тэлефонныя паслугі (23 працэнтаў).

Літоўцы аддаюць найбольшы прырытэт рахункам за газ, ваду і электрычнасць

(83 працэнтаў рэспандэнтаў). Высветлілася, што 17 працэнтаў літоўцаў не аплацілі адзін або некалькі рахункаў на працягу мінулага года, такой жа частцы апытаных прыйшліся ўзяць пазыку за апошнюю паўгода, каб пазбегнуць пратэрмінаваных плацяжоў. «Ціск, выкліканы інфляцыяй і ростам працэнтных ставак, пагаршае фінансавое становішча жыхароў усёй Еўропы і краін Балтыі і павялічвае рызыку затрымкі плацяжоў. Рост даўгоў стварае ашчэ больш праблем для эканомікі краіны, якія перажываюць перыяд вялікай нявызначанасці, абцяжарваючы работу прадпрыемстваў і ствараючы праблемы для кампаній у забеспячэнні фінансавых патокаў. Паколькі ў эканоміцы усё ўзаемязвязана, гэта ў канчатковым выніку ўплывае і на спажываючы», — адзначыла Ілва Валейка, кіраўнік кампаніі Intrum у краінах Балтыі.

Еўрапейская справаздача аб спажывецкіх плацяжжах паказала, што, для таго каб кантраляваць уплыў інфляцыі і павышэння працэнтных ставак на свае фінансы, 63 працэнтаў літоўцаў змянілі або плануюць змяніць некаторыя са сваіх спажывецкіх звычак. 48 працэнтаў насельніцтва сталі больш уважліва сачыць за расходамі на прадметы першай неабходнасці, а трэць плануе праціць сёлетня прыбаўку да зарплаты.

«Даўгоў пабольшала ў значнай колькасці хатніх гаспадарак — яны не могуць выплаціць спажывецкія кредыты, якія ўзялі ў другой палове мінулага года, павялічваецца колькасць даўжнікоў і сума сярэдняга доўгу», — адзначыла прадстаўнік Creditinfo Кацярына Раяка. «Мы неаднойчы гаварылі аб тым, што пачалася рэцэсія, ёсць усе прыкметы», — падкрэсліў прэзідэнт Вільнюскай асацыяцыі бізнесу і прамысловасці Сігітас Бесагірскас, заўважыўшы, што ў Літве скарачаецца колькасць работнікаў, у кампаніях назіраюцца звальненні. Што будзе далей з агульнай сітуацыяй, залежыць ад некалькіх момантаў. «Згодна з адным са сцэнарыяў, падзенне будзе глыбокім», — заўважыў Бесагірскас. — Цяпер больш спажываюць на зберажэнні, а не на заробленыя грошы, — лічыць эксперт. — Проста людзі ўстанавілі поўны ўзровень жыцця, стандарт: напрыклад, ездзіць за мяжу два разы на год, памяняць машыну, узяць у лізінг на колькі гадоў. У кожнай сям'і свой стандарт, яна ад яго не адмаўляецца», — сказаў Бесагірскас.

ЕЖА СТАНОВІЦЦА РАСКОШАЙ

Бяздзейнасць урада Літвы падчас росту цен выклікае грамадскае абурэнне. Аб гэтым заявіў намеснік кіраўніа Сацыял-дэмакратычнай партыі Літвы (СДПЛ) З'югеніюс Сабуціс, перадае прэс-служба. «Ежа

становіцца раскошай, павялічваецца колькасць людзей, якія ўжо не могуць дазволіць сабе гэтую раскошу. Спакой урада выклікае усё большую заклапочанасць. Такімі паводзінамі ўлады пасылаюць паведамленне буйным трыйдарам: усё ў парадку, прэтэнзій да вашага цэнаўтварэння няма, цэны працягваюць расці, але гэта не ваша віна. Навошта буйным гандлёвым сеткам нешта змяняць? Іх заклікаюць працягваць рабіць усё так, як яны рабілі да гэтага часу», — адзначыў Сабуціс.

Па словах дэпутата, некаторыя прадукты ўжо можна лічыць «залатымі». «Напрыклад, кошт самай прастай цыбулі вырас больш чым на траціну. Не адстаюць ад іх і перцы — іх кошт узняўся да небывалых вышынь: з пяці да васьмі еўра за кілаграм! Валасы ў людзей дывяцяцца. У спіс цяжкадаступных прадуктаў уваходзяць таматы, а таксама іншая гародніна і садавіна. Цэны на хлеб, мяса і малочныя прадукты ўжо даўно паховаюць», — падкрэсліў палітык.

Па словах Сабуціса, глядзячы на цэннікі на прадукты харчавання ў крамах, можна адчуць сябе нібыта на іншай планеце. Сацыял-дэмакрат заўважыў, што рост кошту прадуктаў харчавання ўдарыў практычна па ўсіх групах насельніцтва. Людзі з сярэднім прыбыткам абцяжараныя не толькі шакавальнымі цэнамі на прадукты, але і ростам банкаўскіх працэнтаў і выдаткамі на ўтрыманне жылля. Паводле яго слоў, гэтыя грамадзяне не атрымліваюць ніякіх кампенсацый і вымушаныя выкручвацца як могуць.

харчавання адносна сытна, рэзюмавала дырэктар сеткі дзяржпрадпрыемства па зніжэнні ўзроўню беднасці.

Паводле апошніх звестак, за мяжой абсалютнай беднасці ў краіне летася аказалася больш за 100 тысяч чалавек. Гэта прыкладна 4 працэнтаў ўсяго насельніцтва прыбалтыйскай краіны, паведамліў у дзяржаўным агенцтве даных Літвы. Найбольш беднай аказалася сельская мясцовасць. Калі ў гарадах за мяжой абсалютнай беднасці пражывае каля 3,3 працэнта насельніцтва, то ў глыбіні дадзены паказчык дасягае амаль 5 працэнтаў.

Амаль 80 працэнтаў жыхароў Літвы адзначае пагаршэнне агульнай сітуацыі ў краіне, паведамліла нацыянальнае тэлебачанне LRT са спасылкай на вынікі апытання грамадскай думкі. Паводле яго вынікаў, абсалютная большасць апытаных заявіла, што «справы рухаюцца ў горшы бок», і толькі 19 працэнтаў лічаць, што «у Літве усё добра». У параўнанні з лютым мінулага года сітуацыя не змяняецца, што сведчыць пра застарэлыя сацыяльныя праблемы ў дзяржаве, якія не вырашаюцца. Невыпадкова ў рэйтынгах дзяржаўным інстытутам антылідарам амаль 20 гадоў запар застаецца літоўскі сейм. Яму не даяраюць 76 працэнтаў насельніцтва.

НЕЗАДАВОЛЕННЫХ — БОЛЬШАСЦЬ

Кіраўнікі Цэнтрабанка Літвы заявілі аб скарачэнні валавога ўнутранага прадукту летася на 3,7 працэнта. Краіна ўвайшла ў зону тэхнічнай рэцэсіі, інфармуе агенцтва навін ELTA. У першым квартале ВУП зменшыўся на 3 працэнта, што выклікала здзіўленне як у экспертаў Цэнтрабанка, так і ў іншых эканамічных прагназістаў, адзначыла Вайва Шачкуцэ, аналітык Банка Літвы. Спад звязваюць з рэзкім скарачэннем спажывецкіх магчымасцяў насельніцтва з-за росту цен, з нестабільнай сітуацыяй у прамысловасці, асабліва ў яе хімічнай галіне з-за высокіх цен на энерганосыбіты, з запаволенымі ў сямцеце лагістыкі, скарачэннем экспарту і спадарожнымі мінусамі.

На фоне пагаршэння паказчыкаў літоўскай прамысловасці было б найўна спадзяванца, што апошнія вынікі валавога ўнутранага прадукту краіны будуць станоўчымі, лічыць саветнік прэзідэнта па пытаннях эканамічнай і сацыяльнай палітыкі Ірэна Сегалавічэнаў ў інтэрв'ю Ziniu radijas. Яна адзначае, што неабходныя актыўныя дзеянні з боку дзяржаўных устаноў. «Дзяржаўная палітыка, адміністрацыйныя рашэнні не павінны спазняцца, што мы часта назіраем у апошні час, — заўважыла саветнік прэзідэнта Літвы. — Прапанаваныя рашэнні павінны быць эфектыўнымі, такімі, каб даваць станоўчы вынік. Таму ўрад у ролі пасіўнага назіральніка, які паказвае толькі на глабальныя з'явы, моцна праіграе».

Затое ў справе мілітарызацыі ўлады дэманструюць небывалую аперацыйнасць і грошай не шкадуць. Стала вядома, што Літва ў найбліжэйшыя дзесяць гадоў мае намер выдзеліць звыш 3 мільярдаў еўра на закупку ўзбраенняў. Аб гэтым паведамліла TACC са спасылкай на абароннае ведамства Літвы. Міністр абароны Авідас Анушаўскас заявіў, што нарошчванне збровага арсенала з'яўляецца адным з ключавых прыярытэтаў прыбалтыйскай краіны на найбліжэйшыя гады.

Нядзіўна, што ў такой сітуацыі пашыраецца пратэзная хваля. Незадаволеных у Літве большасць, людзі жадаюць пратэставаць і дэмакратычныя выбары. Аб гэтым заявіў у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» літоўскі адвакат і праваабаронца Станіслаўс Томас. Жыхары Літвы ў адчаі.

Пётр ДУНЬКО.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«ДАЁМ ПАС К ПРИЗМАМ»

Сведения о рекламной игре

Наименование рекламной игры: «Даём пас к призмам». Территория проведения: Республика Беларусь. Период проведения: с 2 декабря 2022 года по 12 мая 2023 года. В рекламной игре приняли участие 25 082 участника. Призовой фонд рекламной игры разгран по частям.

Победитель игры «Автобилл HYUNDAI CRETA (SU2) серебристый металлик VIN Z94PC814BNR041588, Россия и денежные средства в размере 13 670,32 белорусского рубля» стала Бобоедова Татьяна Николаевна.

50 Победителей призов:

№	Наименование приза	ФИО победителя
1	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064714890, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Ларина Татьяна Владимировна
2	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064631755, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Букет Инна Николаевна
3	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064761834, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Макеева Екатерина Викторовна
4	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064616539, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Смирков Евгений Александрович
5	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064629854, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Телеш Светлана Андреевна
6	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064697491, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Соколова Олеся Викторовна
7	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064612094, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Вакулчич Ирина Александровна
8	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064796376, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Черноусь Юлия Викторовна
9	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064612672, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Крылок Елена Викторовна
10	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064743873, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Кондратенко Юлия Владимировна
11	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064767674, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Белошницкий Иван Сергеевич
12	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064612896, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Терещенко Ирина Михайловна
13	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611013, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Варивончик Александр Васильевич
14	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611559, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Бохан Мария Владимировна
15	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611013, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Стельмах Виолетта Сергеевна
16	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611856, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Галат Дмитрий Александрович
17	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611310, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Соловей Екатерина Сергеевна
18	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611591, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Трачинская Виктория Александровна
19	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064612292, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Терневская Юлия Александровна
20	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611336, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Бахавиц Юлия Павловна
21	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611278, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Сергантова Елена Владимировна
22	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064611777, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Шевелёва Татьяна Александровна
23	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064610874, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Астахонок Виталий Александрович
24	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064613811, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Король Марина Николаевна
25	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Aquamarine Blue (V2202), с/н 869384064613811, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Липский Александр Михайлович

26	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753930, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Кленницкий Александр Ильич
27	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753617, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Бондарев Михаил Константинович
28	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754250, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Стекольников Ксения Валерьевна
29	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753435, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Баско Ольга Петровна
30	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753174, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Павлюкович Екатерина Сергеевна
31	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753153, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Николаева Юлия Захаровна
32	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754037, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Жога Виктория Андреевна
33	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754292, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Петровская Анжелика Александровна
34	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753575, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Мартынич Анна Геннадьевна
35	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754037, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Лапич Ирина Викторовна
36	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754598, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Абрамчик Жанна Ивановна
37	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754159, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Батов Вячеслав Михайлович
38	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753831, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Пискоха Людмила Леонидовна
39	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753598, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Смагур Ольга Анатольевна
40	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064755935, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Корогев Кирилл Юрьевич
41	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754177, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Шиманович Юрий Васильевич
42	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064744772, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Костокова Олеся Владимировна
43	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064746173, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Брескаль Лидия Витальевна
44	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754599, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Поняташова Ирина Сергеевна
45	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064746330, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Оболевич Антонина Леоновна
46	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753955, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Хороненко Наталья Владимировна
47	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064755117, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Ветушко Дмитрий Александрович
48	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064755216, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Тарасова Светлана Александровна
49	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064754193, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Шилай Наталья Анатольевна
50	Смартфон Vivo V25 8GB/256GB Diamond Black (V2202), с/н 869384064753732, страна происхождения: Китай и денежные средства в размере 229,82 белорусского рубля	Андрейчук Наталья Васильевна

На интернет-сайте www.asb-igra.by указаны имена: 100 Победителей призов «Бейбосла с логотипом, Рюкзак с логотипом и денежные средства в размере 5,17 белорусского рубля».

100 Победителей призов «Титанс-трекер Xiaomi Mi Smart Band 7 pro M2141B1 / BHR5970GL (черный) и денежные средства в размере 13,15 белорусского рубля».

Организатором рекламной игры является ООО «ТДИ ПРОМОИВЕНТ», Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, 21/5-1, УНП 190771520. Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 4264 от 30.11.2022, выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 17 388 78 ежедневно с 09.00 до 20.00, сайт www.asb-igra.by. Правила рекламной игры опубликованы в газете «Звезда» № 237 от 02.12.2022.

Ликвидатор ОДО «БИРРУС» (УНП 190068262)

в связи с ликвидацией объявляет о проведении **22.05.2023 в 14.00 вторых повторных торгов** в форме аукциона по адресу: Минск, ул. Л. Беды, 29, помещению 1Н по продаже **одним лотом** следующего имущества ОДО «БИРРУС»:

- Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 710/С-9216, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Орловского, д. 25Б, корп. 4 (назначение: склад), площадью 358 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 74100000007000570. Стоимость для целей вторых повторных торгов: 6 409,20 руб., в том числе НДС 1068,20 руб.

- Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 710/С-9215, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Орловского, д. 25Б, корп. 4 (назначение: склад), площадью 358 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 74100000007000570. Стоимость для целей вторых повторных торгов: 12 171,60 руб., в том числе НДС 2 028,60 руб.

- Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 710/С-9217, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Орловского, д. 25Б, корп. 4 (назначение: склад), площадью 401,7 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 74100000007000570. Стоимость для целей вторых повторных торгов: 13 582,80 руб., в том числе НДС 2 263,80 руб.

Торги осуществляются одним лотом, включающим 3 объекта недвижимости, указанных выше, в форме аукциона. Земельный участок не разделен и принадлежит на праве постоянного пользования.

Начальная стоимость предмета торгов: 32 163,60 руб., в том числе НДС 3 390,60 руб.

Договор купли-продажи предмета торгов может быть заключен с единственным участником торгов с увеличением стоимости предмета торгов на 5%. Договор купли-продажи предмета торгов заключается в течение 2 рабочих дней со дня проведения торгов. Оплата по договору купли-продажи предмета торгов осуществляется в течение 2 банковских дней с момента подписания договора. В случае нарушения сроков оплаты предмета торгов договор купли-продажи предмета торгов считается расторгнутым. Предмет торгов передается покупателю в течение 1 дня после оплаты предмета торгов. Расходы по регистрационным действиям относятся на покупателя.

Задаток для участия в торгах по продаже имущества ОДО «БИРРУС» необходимо перечислить до 19.05.2023 г. на расчетный счет ликвидатора: ЗАО «Центр ликвидации предприятий», УНП 191228804, р/с BY95FJCB 3012015722100095933 ОАО «Промбанк», 220002, г. Минск, Кропоткина, 91, код банка FJCBVBY2X.

Имущество находится в г. Бобруйск. Вся информация и порядок осмотра согласовываются по телефону, указанному ниже.

Заявления на участие в торгах направляются по адресу: 220040, Минск, ул. Л. Беды, 29, пом. 1Н или по электронной почте info@likvidator.by в срок до 16.00 19.05.2023 г. Справки по тел. 8029 767-97-34 (выбей, телефон), 8017 326-22-32.

Антикризисный управляющий общества с ограниченной ответственностью «МЯСОКОМБИНАТ ГЕОРГИЕВСКИЙ» – ООО «Капитал Диалог» (организатор торгов) извещает о проведении **26.05.2023 г. в 10.00** по адресу: г. Минск, ул. Тростенцевская, 5, пом. 221 открытых торгов по продаже дебиторской задолженности общества с ограниченной ответственностью «МЯСОКОМБИНАТ ГЕОРГИЕВСКИЙ»:

ИП Александрова Т. В. (размер задолженности – 1 236,57 BYN) – начальная цена – 989,28 BYN; Частное торговое унитарное предприятие «Айзенберг» (размер задолженности – 492,85 BYN) – начальная цена – 394,28 BYN; ООО «Бухгалтер Бай» (размер задолженности – 261,30 BYN) – начальная цена – 209,04 BYN; ООО «ВалетТорг» (размер задолженности – 749,16 BYN) – начальная цена – 599,33 BYN; ООО «КофеФуд» (размер задолженности – 13 122,94 BYN) – начальная цена – 10 498,35 BYN; частное торговое унитарное предприятие «Мейтаке» (размер задолженности – 3 447,81 BYN) – начальная цена – 2 758,25 BYN; ООО «Мишель Стар» (размер задолженности – 399,30 BYN) – начальная цена – 309,44 BYN; ООО «Нью-Бренд» (размер задолженности – 859,66 BYN) – начальная цена – 687,73 BYN; ООО «ТПК ФормакТорг» (размер задолженности – 467,86 BYN) – начальная цена – 374,29 BYN; ООО «ТорнадоГупт» (размер задолженности – 55 949,40 BYN) – начальная цена – 44 759,52 BYN; ООО «Илона-Мит» (размер задолженности – 15 679,01 BYN) – начальная цена 12 543,21 BYN; ИП Иванов А. А. (размер задолженности – 6 954,35 BYN) – начальная цена – 5 563,48 BYN; ИП Мурашко О. В. (размер задолженности – 28 884,77 BYN) – начальная цена – 23 107,82 BYN.

Ознакомление с документами можно по адресу: г. Минск, ул. Тростенцевская, 5/221 предварительно оговорив с представителем управляющего по тел. 8 029 130 85 30.

Условия приема заявлений и прилагаемых к ним документов: прием заявлений на участие в торгах осуществляется по почтовому адресу: 220123, г. Минск, а/я 68, с даты настоящей публикации по 25.05.2023. **Сумма шага аукциона:** шаг аукциона (5% от цены лота).

Сведения об организаторе торгов, его место нахождения и контактные телефоны: Антикризисный управляющий ООО «МЯСОКОМБИНАТ ГЕОРГИЕВСКИЙ» – ООО «Капитал Диалог», г. Минск, ул. Тростенцевская, д. 5, каб. 221, 2-й этаж, тел. 8 029 130 85 30.

Место нахождения предмета торгов: г. Минск, ул. Тростенцевская, д. 5, каб. 221.

Результаты торгов и сроки внесения суммы задатка, необходимые реквизиты текущего (расчетного) банковского счета продавца, на который должна быть перечислена сумма задатка: задаток для участия в аукционе – 5% от цены лота. Прием заявлений на участие в торгах осуществляется по почтовому адресу: 220123, г. Минск, а/я 68, с даты настоящей публикации по 25.05.2023 г. Оплата задатка производится с даты настоящей публикации по 25.05.2023 г. на р/с ООО «МЯСОКОМБИНАТ ГЕОРГИЕВСКИЙ» р/с BY1ALFA30122163120170270000 (BYN) в ЗАО «Альфа-Банк», код ALFBY2X, УНП 101337728.

Организатор может отказаться от проведения торгов не позднее чем за один день до их проведения. Возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги. Участие в торгах оформляется итовым протоколом в день их проведения. Победитель признается участником торгов, предложивший наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются итовым протоколом в день их проведения. В случае признания торгов несоответствующим в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником, предмет торгов может быть реализован этим участником по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 10 дней со дня проведения торгов. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов.

Справки по тел./факс: 8 (017) 319-35-41, +375 (44) 583-77-45. Электронная почта: auk@bsk.by.

Извещение опубликовано на сайте <http://www.gki.gov.by/ru> и <https://bsk.by>.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»

8 июня 2023 г. проводит 8-й открытый аукцион по продаже имущества республиканского собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
46	Грузовой (цистерна) KAMAZ 53213, кузов (рама) № 007815, пер. № АН 1238-1, 1986 г., пробег 7806 км	г. Брест, ул. Краснознаменная, 10	15 000,00	3 000,00
47	Грузовой (цистерна) KAMAZ 53213, кузов (рама) № ХТС532130Н0013376, пер. № АЕ 5164-1, 1987 г., пробег 6918 км	г. Брест, ул. Краснознаменная, 10	16 000,00	3 200,00
48	Автомобиль GAZ-6604 с кузовым кунгом К-66 в составе: грузовой кунг-К66, 1982 г., автошасси GAZ-6604, ш. 0290461, 1982 г., пробег 1500 км	г. Брест, ул. Краснознаменная, 10	7 000,00	1 400,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж, 8 июня 2023 г. в 10.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до 15.05.2023 г. **Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться 8 июня 2023 г. с 9.15 до 10.00.**

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских

дней с момента проведения аукциона.

2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей за участие по каждому лоту и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»:

белорусские рубли – р/с BY12BELB30120002R20010226000, росси-

ские рубли – р/с BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелВэБ», ул. Заславская, 10, код BELBBY2X, УНП 101093770, ОКПО 37401682, Корреспондент – ПАО СБЕРБАНК, г. Москва, № корсчета 30101810400000000225. Реквизиты банка: БИК 04452525, МНН 7707083893, к/с в ОАО «Банк БелВэБ» № 30111810800000000659.

SWIFT/BIC: SABBRRUM. Без НДС.

Справки по тел./факс: 8 (017) 319-35-41, +375 (44) 583-77-45. Электронная почта: auk@bsk.by. Извещение опубликовано на сайте <http://www.gki.gov.by/ru> и <https://bsk.by>.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ликвидатора ОАО «Передвижная механизированная колонна № 32» (222310, Минская обл., г. Молодечно, ул. Молодежная, 2Б) проводит открытый аукцион по продаже

№ лота	Наименование	Инв. №	Начальная цена, с НДС (20%), бел. руб.	Задаток, бел. руб.
1	Кран-манипулятор телескопический ДЭМ-151 «UNIC», на шасси колесного трактора МТЗ «Беларус 82П», 2008 г. в., регистрационный знак ОВ-5 3974, заводской № 80205259	119454	24 144,00	2 414,00
2	Очиститель каналов навешной ОКН-05, 2012 г. в., зав. № 119, на шасси колесного трактора МТЗ «Беларус-1221В.З», 2012 г. в., заводской № 112036136	119597	32 352,00	3 235,00
3	Автомобиль автобус-вагон ГАЗ-32213 «ГАЗель», 2008 г. в., регистрационный знак АС 0341-5, кузов № 32210090415447, Х9632213090639308, цвет бело-синий	8213	1 104,00	110,00
4	Автомобиль грузовой цистерна-топливозаправщик ГАЗ-52 АТЗ 2.4-52, 1988 г. в., регистрационный знак АО 3996-5, цвет зеленый, рама № ХТН5201001100443	115272	1 152,00	115,00
5	Плуг кустарничково-болотный ПБН-75	5036	624,00	62,00
6	Плуг ПГП 7-40М		1 344,00	134,00
7	Плуг болотный ПБН 3-50А	119593	1 104,00	110,00
8	Станок конольно-фрезерный горизонтальный 6Р83Г	200059	1 728,00	172,00
9	Станок для резки арматурной стали С-370А	200422	576,00	57,00
10	Выпрямитель сварочный ВД-306М1	200796	398,40	39,00
11	Машина контактной сварки «DALEX» SL 202	200800	2 208,00	220,00
12	Машина контактной сварки «DALEX» SL 202	200803	2 208,00	220,00
13	Сварочный полуавтомат ПДГ-211УЗ «Гедест-3»	200811	307,20	30,00
14	Ножницы гидравлические листовые с наклонным ножом НПЗ1716	200812	2 448,00	244,00
15	Гидравлический пресс гибочный НР-01 с ЧПУ	200817	4 368,00	436,00
16	Станок универсальный кузнечный УМТ-04К с ЧПУ	200818	3 600,00	360,00
17	Сварочный полуавтомат ПДГ-211УЗ «Гедест-3»	200823	230,40	23,00
18	Станок отрезной маятниковый СОМ-400Б	200824	244,80	24,00
19	Сварочный полуавтомат ПДГ-211УЗ «Гедест-3»	200836	268,80	26,00
20	Универсальный трубогибочный станок УГС-6/1	200856	2 208,00	220,00
21	Инверторный сварочный полуавтоматический аппарат «JASIC» MIG350 (J72)	200868	960,00	96,00
22	Полуавтоматическая трубогибочная машина «GIMACC» GM-SB-76NCB, серийный № 13237	200871	8 640,00	864,00
23	Станок вертикально-сверлильный 2Н125Л	201006	720,00	72,00
24	Станок токарно-винторезный 1М630Д101	201011	2 208,00	220,00
25	Установка газовой резки металла НСВ 1200х2000	200862	2 256,00	225,00
26	Стол для газопламенной резки металла	200867	576,00	57,00

Начальная цена снижена на 60%. Объекты расположены по адресу: Минская область, г. Молодечно, ул. Молодежная, 2Б.

Шаг аукциона – 5 (пять) процентов. **Задатки перечисляются на р/с № BY55PSPB30121082600169330 000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BY55BY2X, УНП 590727594, код платежа – 40901, код категории платежа ОТНР, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».**

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 20 (двадцати) календарных дней со дня проведения аукциона, если иное не установлено договором купли-продажи.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с документацией по объектам. Осмотр объектов на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время. **Победитель аукциона (единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%) (покупатель) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона.**

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентируются Положением «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16, размещенным на сайте организатора торгов mim.by. Условия аукциона: работоспособность узлов и агрегатов не проверяется, при инструментальном контроле, диагностике, разборке возможно выявление скрытых дефектов. Участник аукциона самостоятельно ознакомляется с предметом аукциона, его комплектностью, наличием документации и текстами техническим состоянием в месте его нахождения до начала торгов. Участие в торгах подтверждает факт ознакомления с предметом аукциона. Поручка и транспортировка предмета аукциона проводится за счет покупателя. Все мероприятия по снятию с учета в органах ГАИ, Гостехнадзора и иных регистрирующих органах происходят силами и за счет покупателя по доверенности от собственника имущества. Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звязда» от 08.09.2022, 25.10.2022, 06.12.2022. Аукцион состоится **23.05.2023 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.** Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 19.05.2023 до 17.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра 8 (029) 351 10 33. УНП 60077220

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «РАЙБЫТУСЛУГИ» г. Калинковичи – в лице ликвидатора информирует о проведении 26 мая 2023 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 65 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Изолированное помещение с инв. № 333Д-46321 площадью 887,9 кв. м, назначение – помещение коммунального хозяйства, наименование – коммунально-бытовое помещение, находящееся на 1-3-м этажах. Адрес: Гомельская обл., Калинковичский р-н, г. Калинковичи, ул. Фрунзе, 3-1. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 322350100002002684 общей площадью 0,1118 га – для обслуживания производственного здания со встроеным помещением финансового назначения (для размещения объектов бытового обслуживания населения). Право постоянного пользования (доля в праве 23/25). Местоположение: Гомельская обл., Калинковичский р-н, г. Калинковичи, ул. Фрунзе, 3. В состав лота входит: оборудование и инвентарь в количестве 405 ед. Обременение: договоры аренды	326 200,00	32 620,00

Продавец: открытое акционерное общество «Райбытуслуги» г. Калинковичи, 247710, Гомельская область, г. Калинковичи, ул. Фрунзе, 3.

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел. 8 (029) 690-00-10 – ликвидатор Беланов Руслан Николаевич. Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»: р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту №1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 11 мая 2023 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00.

Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 24 мая 2023 г. в 16.00 окончательно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня его проведения. **В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявлено на участие в нем подало только единственных участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %.** Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором в течение

5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола, заключить договор купли-продажи в течение 20 (двадцати) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; стоимость, сформированная в результате аукциона, должна быть выплачена продавцу в сроки согласно договору купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 18.11.2022 г. № 227 (29849). Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»), Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база».

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 341-15-45, 8 (044) 599-18-16.

Извещение о повторном открытом аукционе по продаже имущества открытого акционерного общества «ЖЭС г. Волковыск» 30 мая 2023 года

Лот № 1	
Предмет аукциона (Объект)	
Имущество, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 420850100001007827 по адресу: Гродненская обл., Волковысский р-н, г. Волковыск, ул. Победы, д. 23 площадью 0,4996 га (имущественное право земельного участка – право постоянного пользования, целевое назначение – земельный участок для размещения объектов коммунального хозяйства 1 16 17): • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22281 площадью 242,5 кв. м (наименование: административное здание). Составные части и принадлежности: А1/д-административное здание, Б1/д-пристройка, В1/к-пристройка, 1-веранда, (А1/д)-погреб. В здании сдаются в аренду помещения площадью: 56,05 кв. м по 31.03.2023; 54,75 кв. м по 28.02.2023; 29,2 кв. м по 31.05.2024; 97,0 кв. м по 31.05.2024. • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22282 (ул. Победы, д. 23/2) площадью 167,5 кв. м (наименование: гаражи). В здании сдаются в аренду помещения площадью: 24,5 кв. м по 30.11.2023; 19,9 кв. м по 31.03.2023; 17,2 кв. м по 31.07.2025. • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22284 (ул. Победы, 23/9) площадью 93,8 кв. м (наименование: склад) • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22285 (ул. Победы, 23/3) площадью 9,4 кв. м (наименование: склад цемента) • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22286 (ул. Победы, 23/5) площадью 37 кв. м (наименование: мастерские). • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22287 (ул. Победы, 23/6) площадью 126,6 кв. м (наименование: столлярный цех). Составные части и принадлежности: 6А1/бл-столлярный цех, Б1/бл-пристройка, В1/к-пристройка, 2-навес. • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22307 (ул. Победы, 23/7) площадью 52 кв. м (наименование: гараж). Составные части и принадлежности: три склада. • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22308 (ул. Победы, 23/4) площадью 209,4 кв. м (наименование: навес). • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-33147 (наименование: объекты благоустройства). Составные части и принадлежности: Б-проезды и площадки. А-отраждения. Составные элементы: ограждение, забор из профнастила, забор железобетонный, забор из железобетонных ограждений, два забора деревянные, две калитки, ворота, проезды и площадки, асфальтное покрытие, три площадки, дорожка, водоотводный лоток. • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-33148 (наименование: канализационная сеть) протяженностью 42,6 м. Составные части и принадлежности: Б-канализационная сеть, трубопровод, колодец, трубопровод, трубопровод, трубопровод • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-33149 (наименование: водопроводная сеть) протяженностью 55,4 м. Составные части и принадлежности: В-водопроводная сеть, трубопровод, трубопровод.	
Имущество, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 420850100001007826 по адресу: Гродненская обл., Волковысский р-н, г. Волковыск, ул. Победы, д. 23 площадью 0,0261 га (имущественное право земельного участка – право постоянного пользования, целевое назначение – земельный участок для размещения объектов коммунального хозяйства 1 16 17): • Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-22305 площадью 81,4 кв. м (наименование: мастерские). В здании сдаются в аренду помещения площадью: 55,8 кв. м по 31.03.2026; 26,6 кв. м по 31.03.2026	
Продавец	Открытое акционерное общество «ЖЭС г. Волковыск» по вопросам осмотра и технических характеристик: 8 (01512) 97953, 8 (029) 1947870, 8 (029) 8681270 (главный инженер: Андрюшич Виктор Владимирович)
Начальная цена продажи	325 602,72 руб. (с НДС)
Сумма задатка	32 560,00 руб.
Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, тел.: 626055, 626056	

Дата проведения аукциона: 30 мая 2023 года
Время проведения аукциона: 12.00
Место проведения аукциона: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, актовый зал
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет № 117
Дата и время начала приема документов: 10 мая 2023 года 8.00
Дата и время окончания приема документов: 24 мая 2023 года 16.00

Административное здание находится в зоне общегородского центра, что предполагает дальнейшее использование как объекта обслуживания населения, административно-хозяйственного, торгового с высокими архитектурно-художественными качествами застройки. Остальные капитальные строения находятся в зоне жилой многоквартирной малоэтажной застройки (резерв), что предусматривает дальнейшее использование территории под жилую застройку.

При проведении торгов предусмотрен шаг аукциона от 5 % до 15 % от предыдущей цены, названной участником.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

• копии платежных поручений об оплате задатка на расчетный счет ВУ2АКВБ3012000048104000000 Гродненское областное унитарное предприятие № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВBY2X, УНП 590727594, код назначения платежа 40901, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»; **гражданином:** копия документа, содержащего его идентификационные сведения; **индивидуальным предпринимателем:** копия свидетельства о государственной регистрации ИП; **представителем гражданина или индивидуального предпринимателя:** нотариально удостоверенная доверенность; **представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица РБ:** доверенность, выданная юр. лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юр. лица, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. Гражданин, представитель граждан, индивидуальных предпринимателей и юр. лиц, уполномоченные должностные лица юр. лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность. Уполномоченное лицо (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенность, выданные гражданином, ИП, юр. лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательном порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Торги в отношении предмета аукциона проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подало только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона и оплатить вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 2 % от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Срок заключения договора купли-продажи: не позднее 30 календарных дней после возмещения победителем аукциона (претендентом на покупку) затрат на организацию и проведение аукциона.

Срок оплаты: единовременным платежом в течение 10 банковских дней с момента заключения договора купли-продажи. По заявлению покупателя возможна рассрочка платежа на срок до трех месяцев. Извещение опубликовано на сайтах: Гродненского городского исполнительного комитета grodno.gov.by, коммунального унитарного предприятия по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» gcn.by

Крынічка

Выдавец рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Чым небяспечны жук-даўганосік

Даўганосік, або жук-слонік — гэта невялікі жучок-шкоднік, які пашкоджае садовыя і пакаёвыя расліны. Такая назва наскомаму была прысвоена з-за яго доўгага хабатка. Працягласць жыцця жука — адзін год. Увосень ён хаваецца на зімоўку. Халодную пару жук чакае пад апалай лістотай і камякмі зямлі. Калі паветра пачынае нагрывацца, казюрка пакідае прытулак, каб вывесці наступнае пакаленне.

Ахвярай даўганосікаў часцей становяцца наступныя культуры: суніцы, клубніцы, маліны, ажныны, яблыня, абрыкос, груша, сліва, вішня, персік.

Даўганосікі — адно з найбольш шматлікіх сямействаў атрада цвердакрыльцы. Усяго на сёння вядома больш за 50000 відаў жука.

Агульнае для ўсіх відаў — будова прароднай часткі галавы, якая атрымала назву «галаватрубка» з-за сваёй выцягнутай формы. Сямейства дзеліцца на каратка- і даўгахаботных. Даўгахаботныя наскомыя звычайна размешчаюцца на лістах і частках раслін, што знаходзяцца вышэй ад паверхні глебы. Караткахаботныя галоўным чынам жывуць у зямлі. Лічынкі наскомых з кароткім хобатам развіваюцца ў грунце, у якасці корму выкарыстоўваючы карэнчыкі.

Найбольш распаўсюджаныя віды

Малінавы кветчаед. Харчавацца пачынаюць са з'яўленням першай зеляніны. Калі суніцы і маліны набяраюць бутоны, самкі віду прагрызаюць ход узбоч і кладуць па якому ў бутон. Затым самка пагрызае кветножку, з-за чаго тая абломваецца і бутон з яйкам падае. Праз тыдзень з яйка выходзіць лічынка, якая жыве і сілкуецца ў бутоне крыху больш за тры тыдні. Пасля ўтвараецца кукалка. Прыкладна праз 10 дзён з'яўляецца малінавы кветчаед. У сярэдзіне ліпеня можна назіраць масавы выхад. У канцы месяца наскомае пачынае шукаць сховішча для зімоўкі. Адна самка кветчаеда адкладвае каля сотні яек, якія спачатку пашкоджаюць суніцы, а потым атакуюць маліны.

Паўднёвы шэры даўганосік. Гэты ўсёядны жук умее лятаць. Харчавацца пачынае пры з'яўленні першай зеляніны, часцей на азімых. Пераходзіць на кукурузу, бурак, сланечнік. Пашкоджае і прыстазельную траву.

Пасля зімоўкі, якую наскомыя праводзіць у грунце, часцей на полі пасля кукурузы на глыбіні прыкладна 0,5 м, яны выбіраюцца з-пад зямлі і спароўваюцца дзён праз дзесяць. Пасля таго самка адкладвае ў глебу каля 300 яек на глыбіню 20 см. Адкладванне робіцца невялікімі групамі — да 10 яек. Кормам для лічынак служыць карані раслін, якія яны ядуць 60-70 сутак. У стадыі кукалкі наскомае праводзіць каля 20 дзён. У пачатку жніўня з'яўляюцца дарослыя асобіны.

Костачкавы кветчаед. Небяспечны шкоднік, які пашкоджае костачкавыя культуры. Дарослыя асобіны сілкуюцца лісцем і пупышкамі. Лічынкі жывуць у костачкавых пладах такіх дрэў: сліва, чаромха, вішня, чарэшня.

Увосню, калі зямля прагрываецца да 9 °С, перазімавалыя наскомыя выпраўваюцца з грунту і пачынаюць актыўна харчавацца. Калі завязваюцца маладыя плады, самка прагрызае яшчэ мяккую абалонку костачкі і адкладвае яйка. Развіццё праходзіць у костачцы. Каб малады жук мог выбрацца, на працягу прыкладна двух дзён ён павінен прагрызаць цвёрдую абалонку. Калі кветчаед пакідае плод, то залазіць у глебу і рыхтуецца да зімоўкі.

Вялікую шкоду могуць нанесці даўганосікі, якія сілкуюцца лісцямі і іглічнымі пародамі. Таксама непрыемнасцю дадасць даўганосік свірнавы — які пашкоджае збожжавыя культуры ў перыяд іх росту і захоўвання збожжа.

Як змагацца з даўганосікамі

Каб пазбавіцца ад шкодніка, варта прыкласці пэўныя намаганні. Ёсць некалькі спосабаў дасягнення выніку.

- Старайцеся саджаць суніцы, маліны і іншыя культуры, якія любяць пашкоджаць даўганосікі, у розных кутках саду, каб жуку складаней было перабрацца з аб'екта на аб'ект.

- Народным сродкам з'яўляецца апрацоўка бутонаў квітнеючых раслін водным растворам гаспадарчага мыла, парашковай гарчыцы ці драўнянага попелу. Пры гэтым прымяняецца пульверызатар.

- Яшчэ адзін народны сродак — высадка «ахоўнай паласы» з часнаку і цыбулі: гэтыя расліны высаджваюцца вакол пашкоджаных культур, іх рэзкі пах адпудзіць шкоднікаў. Для мацнейшага эфекту стрэлкі цыбулі рэгулярна зразаюцца.

- Калі даўганосік ужо завёўся, змагацца з ім трэба больш радыкальна: апырскваць інсектыцыдамі. Раствор павінен трапіць на бутоны (дадзена апрацоўка праводзіцца за тыдзень да цвіцення і некалькі разоў паўтараецца на працягу лета). Гэта ж адносіцца да пакаёвых раслін, калі ўлетку кветкавыя гаршчкі выстаўляюцца на свежае паветра. Але апрацоўка ўжо квітнеючых раслін не дасць чаканага эфекту.

- Без якіх-небудзь прэпараты ад шкоднайку можна пазбавіцца, стросшы іх на газету або плёнку, засланую пад пашкоджанай раслінай, і знішчыўшы. Рабіць тое лепш раніцай, пакуль жук спіць. Даўганосік не лятае, а пасля начной прахалоды крыху затарможаны.

- Увосень, робячы прыборку ў садзе, трэба сбраць і спаліць рэшткі пашкоджаных жуком раслін, каб знішчыць наскомыя, якія зімуюць у іх. Вакол дрэў зямля добра перакопаецца, а ствалы чысцяцца ад моху і сухой кары, дзе таксама могуць знаходзіцца лічынкі даўганосіка.

Апрацоўка пры дапамозе інсектыцыдаў з'яўляецца прычынай таго, што і пчолы не садзяцца на апрацаваную расліну, каб апільчы яе. Неабходна своечасова праводзіць прафілактыку заражэння, каб не застацца без ураджаю.

Даўганосіка адпудзіць попель, які вясной рассяпаюць вакол дрэў і кустоў. Не любіць ён і пахкую траву, раскладзеную ў мікрадзях і на градках. Падыдзе палыні. Своечасовае выдаленне пустазеля, прыборка расліннага смецця, разумнае суседства культур і іх севазарот прадухіляць паражэнне раслін шкоднікам.

СЁННЯ

Месяц

Поўня 5 мая.
Месяц у сузор'і Вадаліва.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	5.15	20.58	15.43
Віцебск —	4.59	20.53	15.54
Магілёў —	5.05	20.48	15.43
Гомель —	5.08	20.38	15.30
Гродна —	5.31	21.13	15.42
Брэст —	5.38	21.07	15.29

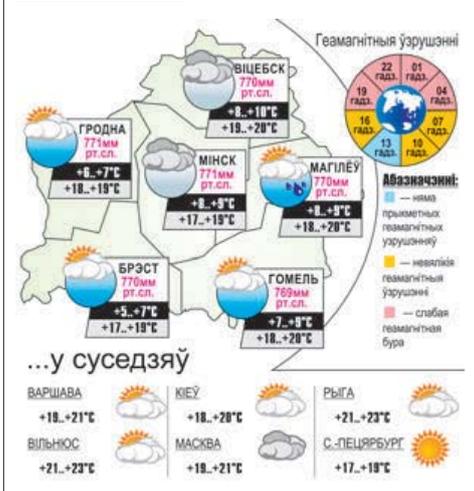
Імяніны

Пр. Ганны, Жанны, Марыі, Яны, К. Міры, Ігната, Кірыла, Францішка, Якуба.

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

11 МАЯ

1788 год — нарадзіўся (маёнтак Пацейкі Наваградскага павета) Міхал Ачалоўскі, вучоны-аграном, глебазнавец, асветнік. У 1819—1822 гг. падарожнічаў па Заходняй Еўропе і вывучаў сістэмы гаспадарання ў Англіі, Галандыі, Германіі, Францыі, Швейцарыі. Пасля вяртання з-за мяжы прызначаны прафесарам сельскай гаспадаркі ў Віленскі ўніверсітэт. У 1828-м — інспектар школ у Вільні, у 1829-м — цэнзар. Член навуковага камітэта пры Міністэрстве дзяржаўнай маёмасці ў Пецярбургу, прамысловага савета, савета народнай асветы, навуковага таварыства пры Горы-Горацкім земляробчым інстытуце. Аўтар шэрагу навуковых прац.

1923 год — нарадзіўся (Асіповіцкі раён) Яўген Міхайлавіч Стэльмах, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза.

1933 год — нарадзіўся Ігар Вацлававіч Аржахоўскі, беларускі гісторык, доктар гістарычных навук, прафесар.

1938 год — нарадзіўся Віктар Алексеевіч Сакалоў, беларускі вучоны ў галіне фізікультуры і спорту, педагог, доктар педагагічных навук, прафесар,

заслужаны трэнер Беларусі, заслужаны дзеяч фізічнай культуры Беларусі.

1948 год — нарадзіўся Алег Рыгоровіч Кулінковіч, беларускі хімік-арганік, доктар хімічных навук, прафесар.

1978 год — заснавана ганаровае званне «Заслужаны машынабудаўнік Беларускай ССР» (прысвойвалася да 23 лістапада 1988-га).

1811 год — у Сіяме (Тайланд) нарадзіліся двойняты Сангі і Энг Банкеры, якія шчыльна зрэліся ў зоне грудной клеткі, ад іх пайшла назва «сіямскія блізняты».

1918 год — нарадзіўся Рычард Філіпс Фейнман, амерыканскі фізік-тэарэтык, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы.

1939 год — пачаўся ўзброены канфлікт паміж СССР і Японіяй каля ракі Халхін-Гол на тэрыторыі Манголіі. Заключеная бітва адбылася ў апошніх дзнях жніўня і завяршылася поўным разгром 6-й асобнай арміі Японіі.

СЕНЕКА:

«Часцей карытайся вушамі, чым языком».

УСМІХНЕМСЯ

У свеце 80% мужчын не ведаюць, з-за чаго злучаецца жонка. Астатнія 20% нават не ведаюць, што жонка злучаецца.

— Святлана Пятроўна, вы мне сёння ноччу прысніліся!
 — І што?
 — Што вы толькі не вытворалі!
 — І вам не сорамна?

— Мне?! Пасаромеліся б вы, галубка!

— Атрымліваецца, што пасля рэінкарнацыі ў мяне будзе ўсё новае?
 — Так.
 — І пачань?
 — І пачань!
 — Мне падабаецца ваш будзям.
 — Толькі гэта можа быць пачань траскі.

